

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE

DIN MOLDOVA

COLEGIUL NAȚIONAL DE COMERȚ AL ASEM

Viorica CHIRIAC

ANALIZA RAPOARTELOR FINANCIARE

PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL TEHNIC

APLICAȚII PRACTICE

CHIȘINĂU - 2023

CZU 657:377(075.32)
C 43

Aplicațiile practice au fost examinate, aprobate și recomandate pentru publicare în cadrul ședinței Consiliul metodic-științific al Colegiului Național de Comerț al ASEM din 07 decembrie 2022 (proces-verbal nr.3).

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII DIN REPUBLICA MOLDOVA

Chiriac, Viorica.

Analiza rapoartelor financiare : pentru învățământul profesional tehnic : Aplicații practice / Viorica Chiriac ; Academia de Studii Economice din Moldova, Colegiului Național de Comerț al ASEM. – Chișinău : SEP ASEM, 2023. – 73 p. : tab.

Bibliogr.: p. 73 (15 tit.). – 50 ex.

ISBN 978-9975-147-91-0.

657:377(075.32)

C 43

ISBN 978-9975-147-91-0.

© Autor: **CHIRIAC Viorica**,
profesoară de discipline economice,
grad didactic superior

© 2023. Autorul lucrării. Toate drepturile rezervate. Reproducerea integrală sau parțială a textului, prin orice mijloace, fără acordul autorului și al SEP al ASEM, este interzisă și se pedepsește conform legii.

Autorul își asumă întreaga responsabilitate pentru ideile exprimate, originalitatea materialului și pentru sursele bibliografice menționate.

CUPRINS

1. Analiza profitului	4
<i>1.1 NOȚIUNEA DE PROFIT, INDICATORII DE PROFIT ȘI METODA DE CALCUL A ACESTORA. IMPORTANȚA ANALIZEI PROFITULUI</i>	5
<i>1.2 ANALIZA DINAMICII ȘI STRUCTURII PROFITULUI (PIERDERII) PÂNĂ LA IMPOZITARE</i>	5
<i>1.3 ANALIZA FACTORIALĂ A PROFITULUI (PIERDERII) DIN ACTIVITATEA OPERAȚIONALĂ</i>	7
<i>1.4 ANALIZA PROFITULUI BRUT (PIERDERII BRUTE)</i>	8
2. Analiza rentabilității	13
<i>2.1 NOȚIUNEA DE RENTABILITATE, INDICATORII RENTABILITĂȚII ȘI METODA DE CALCUL A LOR</i>	13
<i>2.2 ANALIZA INDICATORILOR RENTABILITĂȚII PRODUCȚIEI</i>	13
<i>2.3 ANALIZA INDICATORILOR RENTABILITĂȚII ACTIVELOR</i>	19
3. Analiza situației patrimoniale	32
<i>3.1 ÎNSEMNĂTATEA, SARCINILE ȘI SURSELE INFORMAȚIONALE ALE ANALIZEI SITUAȚIEI PATRIMONIALE A ENTITĂȚII</i>	32
<i>3.2 APRECIEREA GENERALĂ A MĂRIMII ȘI EVOLUȚIEI PATRIMONIULUI ENTITĂȚII LA VALOAREA REALĂ</i>	32
<i>3.3 ANALIZA STRUCTURALĂ A PATRIMONIULUI</i>	33
<i>3.4 CALCULUL ȘI ANALIZA PATRIMONIULUI NET</i>	37
<i>3.5 ANALIZA RATELOR DE ROTAȚIE A ACTIVELOR</i>	38
<i>3.6 EFECTUL ECONOMIC ȘI CĂILE DE ACCELERARE A ROTAȚIEI ACTIVELOR</i>	42
4. Analiza surselor de finanțare a activelor	45
<i>4.1 CONȚINUTUL ECONOMIC ȘI NECESITATEA ANALIZEI SURSELOR DE FINANȚARE A ACTIVELOR</i>	45
<i>4.2 APRECIEREA GENERALĂ A SURSELOR DE FINANȚARE A ACTIVELOR</i>	45
<i>4.3 ANALIZA CAPITALULUI PROPRIU</i>	47
<i>4.4 ANALIZA NIVELULUI DE ÎNDATORARE A ENTITĂȚII</i>	50
5. Analiza creanțelor și datoriilor curente	54
<i>5.1 CONȚINUTUL ECONOMIC ȘI IMPORTANȚA ANALIZEI CREAȚELOR ȘI DATORIILOR CURENTE</i>	54
<i>5.2 APRECIEREA GENERALĂ A CREAȚELOR ȘI DATORIILOR CURENTE</i>	54
<i>5.3 ANALIZA STRUCTURII CREAȚELOR ȘI DATORIILOR CURENTE DUPĂ TIPUL ACESTORA, CONȚINUTUL ECONOMIC ȘI CARACTERUL DE ACHITARE</i>	55
<i>5.4 ANALIZA ROTAȚIEI CREAȚELOR ȘI DATORIILOR CURENTE</i>	57
6. Analiza fondului de rulment net	59
<i>6.1 NOȚIUNEA FONDULUI DE RULMENT NET ȘI NECESITATEA ANALIZEI ACESTUIA</i>	59
<i>6.2 CALCULUL ȘI APRECIEREA DINAMICII MĂRIMII REALE A FONDULUI DE RULMENT NET</i>	59
<i>6.3 ANALIZA FACTORIALĂ A FONDULUI DE RULMENT NET</i>	60
7. Analiza lichidității	62
<i>7.1 CONȚINUTUL ECONOMIC ȘI IMPORTANȚA ANALIZEI LICHIDITĂȚII</i>	62
<i>7.2 CLASAREA ACTIVELOR ȘI SURSELOR DE FORMARE A ACESTORA PENTRU ANALIZA LICHIDITĂȚII</i>	62
<i>7.3 ANALIZA EXPRESĂ A LICHIDITĂȚII</i>	63
<i>7.4 ANALIZA FACTORIALĂ A LICHIDITĂȚII</i>	65
8. Analiza fluxurilor de numerar	67
<i>8.1 ESENȚA FLUXURILOR DE NUMERAR. APRECIEREA GENERALĂ A FLUXULUI DE NUMERAR</i>	67
<i>8.2 ANALIZA STRUCTURALĂ A FLUXURILOR DE NUMERAR</i>	68
<i>8.3 ANALIZA FACTORIALĂ A FLUXURILOR DE NUMERAR</i>	70
<i>8.4 ANALIZA CONCORDANȚEI DINTRE REZULTATELE FINANCIARE ȘI FLUXURILE DE NUMERAR</i>	71
Bibliografie	73

PREFAȚĂ

Prezenta Aplicații Practice la unitatea de curs Analiza Rapoartelor Financiare este conceput ca un caiet de lucru practic și aplicativ în domeniul analizei rapoartelor financiare și este destinat profesorilor și elevilor de la instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar cu profil economic.

Prin conținutul său, Aplicațiile Practice vor contribui la însușirea profundă de către elevi a metodologiei de analiză și acumularea experienței, la formarea deprinderilor de luare a deciziilor rezonabile pentru gestionarea eficientă a activității entității.

Lucrarea dată este structurată în opt unități de învățare consecutiv corelate, ce corespund Curriculumului modular Analiza Rapoartelor Financiare. Fiecare unitate de învățare cuprinde conținuturi teoretice și aplicații practice.

Conținuturile teoretice reflectă studierea și aprecierea rezultatelor financiare, a rentabilității, situației patrimoniale, surselor de finanțare a activelor, nivelului de îndatorare, lichidității și fluxurilor de numerar ale entității. Aplicațiile practice conțin indicații metodice și posibilitatea de completare a formulelor de calcul, dependențelor factoriale, tabelelor analitice necesare pentru acumularea informației inițiale, utilizând datele din Situațiile Financiare, cuantificarea corectă a influenței factorilor asupra devierii indicatorilor analizați precum și formularea concluziilor textuale la fiecare situație analizată în parte.

Îmbinând elementele teoretice și metodologice în domeniul analizei rapoartelor financiare cu aplicațiile practice, în elaborarea fiecărei probleme din cadrul lucrărilor aplicative propuse, elevii urmează să respecte următoarele etape ale procesului de analiză: identificarea obiectului de analiză, a modelului și metodei de analiză, calcularea influenței factorilor asupra modificării indicatorului rezultativ, formularea concluziilor, elaborarea propunerilor privind mobilizarea rezervelor interne pe viitor.

Considerăm că lucrarea Aplicațiile Practice la unitatea de curs Analiza Rapoartelor Financiar este perfectibilă, orice sugestie și observație din partea utilizatorilor este benefică și va contribui la îmbunătățirea acestei ediții.

1. ANALIZA PROFITULUI

1.1 Noțiunea de profit, indicatorii de profit și metoda de calcul a acestora. Importanța analizei profitului

Rezultatul financiar al activității entității se caracterizează prin suma profitului (pierderilor) și a nivelului rentabilității obținute. Profitul reprezintă depășirea veniturilor câștigate de entitate asupra consumurilor și cheltuielilor suportate de aceasta din activitatea de întreprinzător. Cantitativ, profitul (pierdere) se determină astfel:

Profitul (pierdere) = Venituri - Cheltuieli

Cu cât este mai mare valoarea veniturilor cu atât va fi mai ridicată mărime; profitului, și invers, creșterea valorii consumurilor și/sau cheltuielilor duce la diminuarea mărimii profitului.

În practica contabilă și analitică autohtonă, în conformitate cu prevederile Standardului Național de Contabilitate sunt utilizate următoarele noțiuni ale profitului:

Profitul brut (pierdere)- reprezintă profitul (pierdere) obținut din vânzarea produselor, mărfurilor și serviciilor prestate și se determină ca diferența dintre veniturile din vânzări și costul vânzărilor.

Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere) - reprezintă diferența dintre veniturile și cheltuielile obținute de entitate din activitatea operațională din perioada de gestiune.

Rezultatul din alte activități: profit (pierdere)- se determină ca diferența dintre veniturile și cheltuielile obținute de entitate din alte activități.

Profitul (pierdere) până la impozitare- indică rezultatul financiar până la impozitare și se determină ca suma dintre rezultatul din activitatea operațională și rezultatul din alte activități.

Profitul net (pierdere netă) - profitul (pierdere) care rămâne la dispoziția entității după calcularea cheltuielilor privind impozitul pe venit și se determină ca diferența dintre profitul (pierdere) până la impozitare și cheltuielile privind impozitul pe venit.

Analiza profitului oferă posibilitatea de a aprecia următoarele aspecte:

- mărimea, structura și evoluția indicatorilor profitului (pierderii)
- cauzele principale, care au condiționat schimbări ale indicatorilor profitului
- surse principale de majorare a profitului

Rezultatele analizei profitului sunt necesare atât pentru elaborarea strategiei de dezvoltare și organizare a activității curente a entității, cât și pentru prognozarea mărimii profitului pe viitor.

1.2 Analiza dinamicii și structurii profitului (pierderii) până la impozitare

Analiza începe cu aprecierea în dinamică a structurii profitului (pierderii) până la impozitare, care poate fi exprimat prin relația:

În spațiul rezervat înscriați formula de calcul a profitului (pierderii) până la impozitare și a rezultatului din alte activități

Σ

PPI =

RAA =

Analiza în dinamică a profitului (pierderii) până la impozitare permite evaluarea mărimii acestuia în comparație cu realizările anilor precedenți și/sau cu datele stabilite în *Planul de afaceri* și studierea modificărilor survenite în mărimea profitului (pierderii) contabil în ultimii ani.

Analiza structurală a profitului (pierderii) până la impozitare permite aprecierea aportului fiecărui tip de activitate în obținerea profitului contabil. Creșterea în dinamică a cotei profitului din activitatea operațională în suma totală a profitului până la impozitare este apreciată pozitiv.

Din punct de vedere al tehnicii de calcul, la analiza dinamicii și structurii profitului (pierderii) până la impozitare se determină abaterea absolută (față de perioada precedentă și/sau de plan), ritmul creșterii, procentul îndeplinirii planului și ponderea rezultatului financiar obținut din fiecare tip de activitate în suma totală a mărimii profitului (pierderii) până la impozitare.

Sarcină:

1. *Selectați datele inițiale din Situația de profit și pierdere, în tabelul de mai jos, pentru analiza dinamicii și structurii profitului (pierderii) până la impozitare;*
2. *Calculați ponderea fiecărui tip de activitate în profitul (pierdere) până la impozitare în anul precedent și anul curent;*
3. *Analizați dinamica și structura profitului (pierderii) până la impozitare;*
4. *Pe baza datelor obținute, formulați concluziile de rigoare*

Tabelul 1.1

Aprecierea dinamicii și structurii profitului (pierderii) până la impozitare

Nr. d/o	Indicatori	Anul precedent		Anul de gestiune		Abaterea	
		suma, mii lei	ponderea, %	suma, mii lei	ponderea, %	sumă, mii lei	ponderea, %
		1	2=	3	4=	6 =	7 =
1.	Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)						
2.	Rezultatul din activitatea cu active imobilizate: profit (pierdere)						
3.	Rezultatul din activitatea financiară: profit (pierdere)						
4.	Rezultatul excepțional: profit (pierdere)						
5.	Profitul (pierdere) până la impozitare						

Concluzii: _____

1.3 Analiza factorială a profitului (pierderii) din activitatea operațională

Analiza factorială a profitului (pierderii) din activitatea operațională presupune stabilirea și calculul influenței factorilor, care au contribuit la modificarea în dinamică a părților componente ale profitului (pierderii) din activitatea operațională.

Din punct de vedere factorial, profitul (pierderea) din activitatea operațională poate fi determinat conform formulei:

În spațiul rezervat înscriați formula de calcul a profitului (pierderii) din activitatea operațională

Σ

Fiecare parte componentă a formulei factoriale influențează asupra profitului (pierderii) din activitatea operațională a entității. Profitul brut (pierderea brută) și alte venituri operaționale au o acțiune directă, iar cheltuielile perioadei – o acțiune inversă.

În calitate de sursă de informație pentru analiza factorială a profitului (pierderii) din activitatea operațională, servește Situația de profit și pierdere.

Având în vedere legătura aditivă dintre factorii influenței și indicatorul rezultativ, în calitate de metodă pentru analiza factorială a profitului (pierderii) din activitatea operațională se aplică metoda bilanțieră.

Sarcină:

1. *Selectați datele inițiale din Situația de profit și pierdere, în tabelul 1.2, pentru analiza factorială a profitului (pierderii) din activitatea operațională;*
2. *Calculați influența fiecărui factor asupra devierii profitul (pierderea) din activitatea operațională în comparație cu datele anului precedent;*
3. *Pe baza datelor obținute, formulați concluziile de rigoare*

Tabelul 1.2

Analiza factorială a profitului (pierderii) din activitatea operațională (lei)

Nr. d/o	Indicatori	Anul precedent	Anul de gestiune	Abaterea absolută	Rezultatul influenței
	A	1	2	3=	4
1.	Profitul brut				
2.	Alte venituri din activitatea operațională				
3.	Cheltuieli de distribuire				

4.	Cheltuieli administrative				
5.	Alte cheltuieli din activitatea operațională				
6.	Profitul (pierderea) din activitatea operațională				

Verificare

BIF=

Concluzii: _____

1.4 Analiza profitului brut (pierderii brute)

Componenta cea mai importantă a profitului (pierderii) din activitatea operațională reprezintă profitul brut (pierderea globală), de aceea în analiza formării profitului, studiului profitului brut i se acordă o atenție deosebită.

Analiza începe cu aprecierea evoluției structurii profitului brut obținut pe tipuri de activitate operațională. De regulă, mărimea profitului brut poate fi câștigată de entitate din vânzarea produselor finite, comercializarea mărfurilor, prestarea serviciilor sau executarea lucrărilor de construcție.

Sarcină:

1. *Selectați datele inițiale utilizând datele din Situația de profit și pierdere și bilanșa de verificare a conturilor (611, „Venituri din vânzări” și 711, „Costul vânzărilor”), în tabelul 1.3, pentru analiza dinamicii și structurii profitului brut;*
2. *Calculați ponderea fiecărui tip de activitate operațională în profitul brut în anul precedent și anul curent;*
3. *Analizați dinamica și structura profitului brut;*
4. *Pe baza datelor obținute, formulați concluziile de rigoare*

**Aprecierea dinamicii și structurii profitului brut
pe tipuri de activitate operațională**

Nr. d/o	Indicatori	Anul precedent		Anul de gestiune		Abaterea	
		suma, mii lei	ponderea, %	suma, mii lei	ponderea, %	sumă, mii lei	ponderea, %
		2	3=	4	5=	6=	7=
1.	Profitul (pierderea) din vânzarea produselor finite						
2.	Profitul (pierderea) din comercializarea mărfurilor						
3.	Profitul (pierderea) din prestarea serviciilor						
4.	Profitul brut (pierderea brută)						

Concluzii: _____

Pe lângă aprecierea evoluției și structurii, profitul brut poate fi analizat și din punct de vedere factorial, examinând cauzele care au condiționat devierea mărimii acestuia.

Astfel, devierea mărimii profitului brut este cauzată de influența următorilor factori:

În spațiul rezervat enumeră factorii de influență asupra devierii profitului brut

1	_____
2	_____
3	_____
4	_____

În calitate de surse informaționale pentru efectuarea analizei factoriale a profitului brut (pierderii globale) din vânzarea produselor (prestarea serviciilor) servesc:

În spațiul rezervat enumeră sursele informaționale utilizate la efectuarea analizei factoriale a profitului (pierderii brute)

Recalcularea volumului și costului vânzărilor se efectuează prin evaluarea cantității produselor (serviciilor) efectiv vândute în anul de gestiune cu prețurile și costurile unitare ale produselor vândute (serviciilor prestate) în anul precedent.

Sarcină:

- În tabelul 1.4, calculați valorile volumul vânzărilor și costul vânzărilor la produsele A, B, C, în anul precedent, anul de gestiune și anul de gestiune recalculat în condițiile anului precedent;
- Calculați valorile totale a volumul vânzărilor și costul vânzărilor în anul precedent, anul de gestiune și anul de gestiune recalculat în condițiile anului precedent.

Tabelul 1.4

Modul de recalculare a volumului și costului produselor vândute

Tipuri de produse	Cantitatea produselor vândute, unități naturale		Prețul mediu de vânzare unitar, lei		Costul pe unitatea de produs vândut, lei		Volumul vânzărilor, lei			Costul vânzărilor, lei		
	Anul precedent	Anul de gestiune	Anul precedent	Anul de gestiune	Anul precedent	Anul de gestiune	Q*P			Q*C		
							Anul precedent	Anul de gestiune recalculat în condițiile anului precedent	Anul de gestiune	Anul precedent	Anul de gestiune recalculat în condițiile anului precedent	Anul de gestiune
1	2	3	4	5	6	7	8 = 2 x 4	9 = 3 x 4	10 = 3 x 5	11 = 2 x 6	12 = 3 x 6	13 = 3 x 7
Produsul A	2500	2400	35.00	38.50	18.50	20.00						
Produsul B	3100	3500	30.00	35.00	25.00	28.50						
Produsul C	5200	5350	12.50	15.75	7.20	8.50						
TOTAL	x	x	x	x	x	x						

Sarcină:

- În tabelul 1.5, selectați rezultatele obținute în tabelul de mai sus, pe totalurile volumul vânzărilor și costul vânzărilor, în anul precedent, anul de gestiune și anul de gestiune recalculat în condițiile anului precedent;
- Calculați valorile profitului brut (pierderii brute), în anul precedent, anul de gestiune și anul de gestiune recalculat în condițiile anului precedent.

**Date inițiale pentru analiza factorială a profitului brut
din vânzarea produselor finite**

Nr. d/o	Indicatori	Anul precedent	Recalculat	Anul de gestiune
	1	2	3	4
1.	Volumul vânzărilor produselor finite, lei			
2.	Costul vânzărilor produselor finite, lei			
3.	Profitul brut din vânzarea produselor finite, lei			

Sarcină:

1. Utilizați datele inițiale din tabelul de mai sus, pentru analiza factorială a profitului brut;
2. Calculați influența fiecărui factor asupra modificării profitului brut;
3. Pentru calcularea influenței modificării volumului de vânzare al produselor, calculați valoarea modificarea procentuală a volumului vânzărilor produselor (serviciilor prestate);
4. Pe baza datelor obținute, formulați concluziile de rigoare.

**Calculul influenței factorilor la abaterea profitului brut
din vânzarea produselor finite (în lei)**

Nr. d/o	Factori	Metoda de calcul	Calculul influenței factorilor	Rezultatul influenței
	1	2	3	4
1.	Modificarea volumului de vânzare al produselor			
2.	Modificarea structurii și sortimentului produselor vândute			
3.	Modificarea costurilor unitare ale produselor vândute			
4.	Modificarea prețurilor la produsele vândute			

În spațiul rezervat calculați modificarea procentuală a volumului vânzărilor produselor (serviciilor prestate), în baza formulei

Verificare

BIF=

Σ

$$\Delta \% VVP = \frac{\text{Costul vânzărilor recalculat}}{\text{Costul vânzărilor anul precedent}} * 100\% - 100\%$$

$$\Delta \% VVP =$$

Concluzii: _____

2. ANALIZA RENTABILITĂȚII

2.1 Noțiunea de rentabilitate, indicatorii rentabilității și metoda de calcul a lor

Rentabilitatea reprezintă un indicator al eficienței care exprimă capacitatea întreprinderii de a câștiga profit.

Înscrieți în spațiul rezervat formula generală de calcul al rentabilității.

Σ

Indicatorii rentabilității pot fi grupați în 3 grupe:

- indicatorii rentabilității producției (rentabilitate veniturilor din vânzări, rentabilitatea pe produs)
- indicatorii rentabilității activelor (rentabilitatea activelor, rentabilitatea activelor cu destinație de producție)
- indicatorii rentabilității capitalului (rentabilitatea capitalului propriu, rentabilitatea capitalului permanent)

2.2 Analiza indicatorilor rentabilității producției

1. Analiza rentabilității veniturilor din vânzări

Rentabilitatea veniturilor din vânzări reflectă profitul obținut din comercializarea produselor finite, mărfurilor și prestarea serviciilor, adică caracterizează cât profit obținem la un leu venituri din vânzări.

Înscrieți în spațiul rezervat formula generală de calcul al rentabilității veniturilor din vânzări.

Σ

În dependență de mărimea cărui fel de profit se ia în calcul la determinarea nivelului rentabilității pot fi calculați 4 indicatori ai rentabilității veniturilor din vânzări :

Înscrieți în spațiul rezervat formula de calcul a rentabilității veniturilor din vânzări calculată în baza profitului brut.

Σ

Înscrieți în spațiul rezervat formula de calcul a rentabilității veniturilor din vânzări calculată în baza profitului din activitatea operațională.

Σ

Înscrieți în spațiul rezervat formula de calcul a rentabilității veniturilor din vânzări calculată în baza profitului până la impozitare.

Σ

Înscrieți în spațiul rezervat formula de calcul a rentabilității veniturilor din vânzări calculată în baza profitului net.

Σ

În practica analitică în cele mai dese cazuri se analizează rentabilitatea veniturilor din vânzări calculată în baza profitului brut, deoarece nivelul acestei rate reflectă cât de eficient entitatea gestionează vânzările, costurile și prețurile de vânzare a produselor finite, mărfurilor și serviciilor prestate. Analiza începe cu aprecierea generală a dinamicii nivelului rentabilității veniturilor din vânzări.

Sarcină:

1. *Selectați datele necesare pentru calculul mărimii indicatorilor rentabilității veniturilor din vânzări din Situația de profit și pierdere;*
2. *Calculați valorile acestor indicatori;*
3. *Examinați evoluția rentabilității veniturilor din vânzări în dinamică;*
4. *Formulați concluziile pe baza rezultatelor obținute.*

Tabelul 2.1

Aprecierea dinamicii rentabilității veniturilor din vânzări

Indicatorii	Anul precedent	Anul de gestiune	Abaterea absolută
1	2	3	4 = 3 - 2
1.Venituri din vânzări, lei			
2.Profitul brut, lei			
3.Profitul din activitatea operațională, lei			
4.Profitul până la impozitare, lei			
5.Profitul net (pierdere netă), lei			
6.Rentabilitatea veniturilor din vânzări (%), calculată în baza:			
6.1. profitului brut			
6.2. profitului din activitatea operațională			
6.3. profitului până la impozitare			
6.4. profitului net (pierderii nete)			

Concluzii: _____

La a doua etapa a analizei se determină factorii care au contribuit la modificarea rentabilității veniturilor din vânzări. Acestea sunt:

1. modificarea structurii și sortimentului produselor vândute, mărfurilor, serviciilor prestate
2. modificarea costului pe unitate de produs vândut, marfă, serviciilor prestate
3. modificarea prețului de vânzare pe unitate de produs, marfă, serviciilor prestate

Structura și sortimentul poate avea o influență atât pozitivă, cât și negativă asupra rentabilității veniturilor din vânzări. Odată cu majorarea ponderii produselor mai rentabile în suma totală a volumului de vânzări crește și nivelul rentabilității veniturilor din vânzări și viceversa.

Înscrieți în spațiul rezervat, formula de calcul a influenței modificării structurii și sortimentului asupra devierii rentabilității veniturilor din vânzări.

Σ

Costul pe unitate de produs vândut are o influență inversă asupra rentabilității veniturilor din vânzări: creșterea costului de vânzare pe unitate de produs duce la micșorarea nivelului rentabilității veniturilor din vânzări și invers.

Înscrieți în spațiul rezervat, formula de calcul a influenței modificării costului pe unitate de produs asupra devierii rentabilității veniturilor din vânzări.

Σ

Prețului de vânzare pe unitate de produs influențează direct asupra nivelului rentabilității veniturilor din vânzări: creșterea prețului de vânzare pe unitate de produs majorează nivelul rentabilității venitului din vânzări și invers.

Înscrieți în spațiul rezervat, formula de calcul a influenței modificării prețului de vânzare pe unitate de produs asupra devierii rentabilității veniturilor din vânzări

Σ

Calculul influenței factorilor se efectuează prin metoda substituțiilor în lanț bazată pe recalcularea indicatorilor.

Sarcină:

1. *Selectați datele necesare pentru analiza rentabilității veniturilor din vânzări din tabelul 1.5 sau Situația de profit și pierdere;*
2. *Calculați valorile recalculate a veniturilor din vânzarea produselor, a costului vânzărilor produselor și a profitului brut prin metoda sintetică;*
3. *Calculați valorile rentabilității veniturilor din vânzări, în anul precedent și de gestiune și recalculat.*

Date inițiale pentru analiza rentabilității veniturilor din vânzări

Nr. d/o	Indicatorii	Anul precedent	Anul de gestiune recalculat în condițiile anului precedent	Anul de gestiune
	1	2	3	4
1.	Venituri din vânzarea produselor, lei			
2.	Costul vânzărilor produselor, lei			
3.	Profitul brut din vânzarea produselor, lei			
4.	Rentabilitatea veniturilor din vânzări, %			

Notă: Datele din col. 3 pot fi calculate și prin metoda sintetică, care prevede corectarea venitului din vânzări și a costului vânzărilor în baza unor coeficienți de recalculare.

1. Calculați ritmul de creștere a veniturilor din vânzări:

$$I_{vv} = \frac{VV_1}{VV_0} * 100\% =$$

2. Calculați ritmul de creștere a costului vânzărilor:

$$I_{cv} = \frac{CV_1}{CV_0} * 100\% =$$

3. Calculați coeficientul de recalculare a veniturilor din vânzări:

$$K_{rec.VV} = \frac{I_{vv}}{I_{cv}} * 100\% =$$

4. Calculați valoarea veniturilor din vânzări recalculată:

$$VV_{rec.} = VV * K_{rec.VV} =$$

În cazul când: $K_{rec.VV} > 1$, înmulțim cu VV_0

$K_{rec.VV} < 1$, înmulțim cu VV_{max} .

5. Calculați coeficientul de recalculare a costului vânzărilor:

$$K_{rec.CV} = \frac{I_{cv}}{I_{vv}} * 100\% =$$

6. Calculați valoarea costului vânzărilor recalculată:

$$CV_{rec.} = CV * K_{rec.CV} =$$

În cazul când: $K_{rec.CV} > 1$, înmulțim cu CV_0

$K_{rec.CV} < 1$, înmulțim cu CV_{max} .

7. Calculați profitul brut recalculat:

$$PB_{rec.} = VV_{rec.} - CV_{rec.} =$$

Sarcină:

1. Utilizați datele din Tabelul 2.2, pentru calcularea influenței factorilor asupra devierii rentabilității veniturilor din vânzări;
2. Calculați în spațiul rezervat, influența factorilor asupra devierii rentabilității veniturilor din vânzări, utilizați formulele de calcul evidențiate mai sus;
3. Formulați concluziile pe baza rezultatelor obținute.

Calculul influenței factorilor asupra devierii rentabilității veniturilor din vânzări

Σ

Concluzii: _____

2. Analiza rentabilității pe produs

Rentabilitatea pe produs reflectă:

- profitul obținut la un leu vânzări, când rentabilitatea este calculată în funcție de preț de vânzare.

Înscrieți în spațiul rezervat, formula de calcul a rentabilității pe produs calculată în baza prețului de vânzare

Σ

Sau

- profitul obținut la un leu costuri, când rentabilitatea este calculată în funcție de cost pe unitate de produs.

Înscrieți în spațiul rezervat, formula de calcul a rentabilității pe produs calculată în baza costului pe unitate de produs

Σ

Enumeră factorii de influență asupra devierii rentabilității pe produs reiesind din formulele de mai sus

1. _____
2. _____

Calculul influenței acestor factori se efectuează prin metoda substituțiilor în lanț bazată pe recalcularea datelor. În calitate de sursă informațională servește calculația produsului.

Sarcină:

1. Calculați valorile rentabilității pe produs în baza datelor din tabelul 2.3;
2. Calculați influența factorilor asupra modificării rentabilității pe produs;
3. Formulați concluziile pe baza rezultatelor obținute.

Tabelul 2.3

Calculul influenței factorilor asupra modificării rentabilității pe produs

Produse	Costul de vânzare unitar, lei		Prețul de vânzare unitar, lei		Rentabilitatea pe produse, %			Abater ea absolută, p.p.	Inclusiv din modificarea	
	Anul precedent	Anul curent	Anul precedent	Anul curent	Anul precedent	Recalculat	Anul curent		costului de vânzare	prețului de vânzare
1	2	3	4	5	6=	7=	8=	9=	10=	11=
A										
B										

C										
D										

Concluzii: _____

2.3 Analiza indicatorilor rentabilității activelor

1. Analiza rentabilității activelor

Rentabilitatea activelor reflectă nivelul profitului obținut de fiecare leu al mijloacelor investite în circulația entității indiferent de sursa de finanțare a acestora. În cazul când entitatea obține pierderi contabile nivelul acestui indicator va fi negativ și v-a reflecta nivelul pierderilor obținute de la fiecare leu al activelor entității.

Înscrieți în spațiul rezervat, formula de calcul a rentabilității activelor

Σ

Analiza începe cu aprecierea evoluției în dinamică a nivelului rentabilității activelor.

Sarcină:

1. *Selectați datele necesare pentru calculul mărimii rentabilității activelor din Bilanțul contabil și Situația de profit și pierdere;*
2. *Calculați valorile acestor indicatori în anul precedent și în anul de gestiune;*
3. *Examinați evoluția rentabilității activelor în dinamică;*
4. *Formulați concluziile pe baza rezultatelor obținute.*

Aprecierea dinamicii rentabilității activelor

Nr. d/o	Indicatori	Anul precedent	Anul de gestiune	Abaterea absolută
	1	2	3	4=
1.	Profitul (pierderea) până la impozitare, lei			
2.	Valoarea medie a activelor, lei			
3.	Rentabilitatea activelor, %			

Concluzii: _____

Nivelul rentabilității activelor poate crește sau reduce fie prin majorarea sau micșorarea rentabilității veniturilor din vânzări fie pe seama accelerării sau încetinirii rotației activelor.

De aici rezultă că rentabilitatea activelor depinde de influența următoarelor factori:

Enumeră factorii de influența asupra devierii rentabilității activelor

1. _____

2. _____

În spațiul rezervat înscrieți formula de calcul a rentabilității activelor și transformați formula de calcul inițială în dependență factorială

Σ

Sarcină:

1. *Selectați datele necesare pentru calculul influenței factorilor asupra devierii nivelului rentabilității activelor din Bilanțul contabil și Situația de profit și pierdere*
2. *Calculați valorile factorilor de influență în anul precedent și în anul de gestiune;*
3. *Calculați influența factorilor asupra devierii rentabilității activelor prin metoda diferențelor absolute;*
4. *Formulați concluziile pe baza rezultatelor obținute.*

Calculul influenței factorilor la devierea nivelului rentabilității activelor

Nr. d/o	Indicatori	Anul precedent	Anul de gestiune	Abaterea absolută	Inclusiv din modificarea	
					Rvv,%	Nr.A
	1	2	3	4 =	5	6
1.	Venitul din vânzări, lei					
2.	Profit până la impozitare, lei					
3.	Valoarea medie a activelor, lei					
4.	Rentabilitatea veniturilor din vânzări, %					
5.	Numărul de rotație a activelor, rotații					
6.	Rentabilitatea activelor, %					

Verificare

BIF=

Concluzii: _____

2. Analiza rentabilității activelor cu destinație de producție

Un caz particular al rentabilității activelor îl reprezintă **rentabilitatea activelor cu destinație de producție** (rentabilitatea capitalului avansat sau ocupat). Acest indicator reflectă eficiența mijloacelor investite în activitatea de bază a întreprinderii, adică cât profit se obține, în medie, de la fiecare leu investit în mijloace fixe și active curente.

Înscrieți în spațiul rezervat, formula de calcul a rentabilității activelor cu destinație de producție

Σ

Deoarece în procesul de producție nu participă toate activele curente, ci numai stocurile de mărfuri și materiale, calculele vor fi mai exacte, dacă vom raporta profitul până la impozitare la suma între valoarea medie a mijloacelor fixe și a stocurilor de mărfuri și materiale.

Înscrieți în spațiul rezervat, formula de calcul mai exactă a rentabilității activelor cu destinație de producție

Σ

În spațiul rezervat înscrieți formula de calcul a rentabilității activelor cu destinație de producție și apoi transformați formula de calcul inițială în dependență factorială

Σ

Reieșind din formula de mai sus, enumerează factorii care influențează asupra modificării nivelului rentabilității activelor cu destinație de producție

1. _____
2. _____
3. _____

Sarcină:

1. Selectați datele necesare pentru calculul mărimii rentabilității activelor cu destinație de producție din Bilanțul contabil și Situația de profit și pierdere.
2. Calculați valorile indicatori necesari pentru analiza factorială a modificării rentabilității activelor cu destinație de producție în anul precedent și în anul de gestiune.

Tabelul 2.6

Date inițiale pentru analiza factorială a rentabilității activelor cu destinație de producție

Nr. d/o	Indicatori	Anul precedent	Anul de gestiune	Abaterea absolută
	1	2	3	4 =
1.	Venituri din vânzări, lei			
2.	Profitul până la impozitare, lei			
3.	Valoarea medie a mijloacelor fixe, lei			
4.	Valoarea medie a stocurilor de mărfuri și materiale, lei			
5.	Înzestrarea veniturilor din vânzări cu mijloace fixe, lei			
6.	Înzestrarea veniturilor din vânzări cu stocuri de mărfuri și materiale, lei			
7.	Rentabilitatea veniturilor din vânzări, %			
8.	Rentabilitatea activelor cu destinație de producție, %			

Sarcină:

1. *Selectați datele necesar, pentru calculul influenței factorilor asupra devierii nivelului rentabilității activelor cu destinație de producție din Tabelul 6.*
2. *Calculați influența factorilor asupra devierii rentabilității activelor cu destinație de producție prin metoda substituțiilor în lanț;*
3. *Formulați concluziile pe baza rezultatelor obținute.*

Tabelul 2.7

Calculul influenței factorilor la devierea nivelului rentabilității activelor cu destinație de producție

Nr. calculului	Substituția	Factorii corelați			Rentabilitatea activelor cu destinație de producție, %	Calculul influenței	Rezultatul influenței, %	Denumirea factorilor
		Înzestra-rea cu MF, lei (MF / VV)	Înzestra-rea cu SMM, lei (SMM / VV)	Rentabil. vânzărilor, % (PPI / VV)				
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Verificare

BIF

Concluzii: _____

2.4 Analiza indicatorilor rentabilității capitalului

1. Analiza capitalului propriu

Rentabilitatea capitalului propriu caracterizează eficiența utilizării capitalului propriu în procesul activității economice ale întreprinderii, adică măsura randamentul capitalului propriu, al plasamentului financiar pe care acționarii le-au făcut prin cumpărarea acțiunilor întreprinderii. *Înscrieți în spațiul rezervat, formula de calcul a rentabilității capitalului propriu*

Analiza începe cu aprecierea în dinamică a rentabilității capitalului propriu.

Sarcină:

1. *Selectați datele necesare pentru calculul mărimii rentabilității capitalului propriu din Bilanțul contabil și Situația de profit și pierdere;*
2. *Calculați valorile acestor indicatori în anul precedent și în anul de gestiune;*
3. *Examinați evoluția rentabilității capitalului propriu în dinamică;*
4. *Formulați concluziile pe baza rezultatelor obținute.*

Tabelul 2.8

Analiza dinamicii rentabilității capitalului propriu

Nr. d/o	Indicatori	Anul precedent	Anul de gestiune	Abaterea absolută
	1	2	3	4=
1.	Profitul până la impozitare, lei			
2.	Profitul net, lei			
3.	Valoarea medie a capitalului propriu, lei			
4.	Rentabilitatea capitalului propriu, calculată în baza profitului până la impozitare, %			
5.	Rentabilitatea capitalului propriu, calculată în baza profitului net,%			

Concluzii: _____

În procesul analizei de mai departe sunt examinați factorii care au contribuit la devierea nivelului rentabilității capitalului propriu. Pentru înțelegerea sistemului factorial, vom transforma formula inițială de calcul a rentabilității capitalului propriu, prin utilizarea metodei de transformare.

În spațiul rezervat înscrieți formula de calcul a rentabilității capitalului propriu și apoi transformați formula de calcul inițială în dependență factorială

Σ

Reieșind din formula de mai sus, enumerați factorii care influențează asupra modificării nivelului rentabilității capitalului propriu calculată în baza profitului până la impozitare

1. _____
2. _____

Sarcină:

1. Selectați datele necesare, pentru calculul influenței factorilor asupra devierii nivelului rentabilității capitalului propriu din tabelul 2.8
2. Calculați influența factorilor asupra devierii rentabilității capitalului propriu prin metoda diferențelor absolute;
3. Formulați concluziile pe baza rezultatelor obținute.

Tabelul 2.9

Calculul influenței factorilor asupra modificării rentabilității capitalului propriu

Nr. d/o	Indicatori	Anul precedent	Anul de gestiune	Abaterea absolută	inclusiv din modificarea	
					Ra,%	PF, coef.
1.	Profitul până la impozitare, lei				X	X
2.	Valoarea medie a activelor, lei				X	X
3.	Valoarea medie a capitalului propriu, lei				X	X
4.	Rentabilitatea activelor,%				X	X
5.	Pârghia financiară, coeficient				X	X
6.	Rentabilitatea capitalului propriu, %					

Verificare
BIF=

Concluzii: _____

La ultima etapă de analiză se analizează rentabilitatea capitalului propriu calculată în baza profitului net.

În spațiul rezervat înscrieți formula de calcul a rentabilității capitalului propriu calculată în baza profitului net și apoi transformați formula de calcul inițială în dependență factorială

Σ

Reieșind din formula de mai sus, enumerați factorii care influențează asupra modificării nivelului rentabilității capitalului propriu calculată în baza profitului net

1. _____
2. _____
3. _____

Înscrieți în spațiul rezervat, formula de calcul a ratei corelației dintre profitul net și profitul până la impozitare

Σ

Mărimea acestui indicator depinde de cota impozitului pe venit și de diferențele temporare și permanente care duc la modificarea venitului impozabil în comparație cu mărimea profitului până la impozitare. Dacă impozitul pe venit crește atunci scade coeficientul corelației dintre profitul net și profitul până la impozitare, ceea ce duce la micșorarea rentabilității capitalului propriu și invers.

Sarcină:

1. *Selectați datele necesare pentru calculul mărimii rentabilității capitalului propriu calculat în baza profitului net din Bilanțul contabil și Situația de profit și pierdere*
2. *Calculați valorile acestor indicatori în anul precedent și în anul de gestiune.*

Tabelul 2.10

Date inițiale pentru analiză factorială a rentabilității capitalului propriu

Nr. d/o	Indicatori	Simbol	Anul precedent	Anul curent
1	2	3	4	5
1.	Profitul până la impozitare, lei	PPI		
2.	Profitul net, lei	PN		
3.	Valoarea medie a activelor, lei	A		
4.	Valoarea medie a capitalului propriu, lei	CP		
5.	Rentabilitatea activelor, %	Ra		
6.	Pârghia financiară, coeficient	PF		
7.	Rata corelației dintre PN și PPI, coeficient	Rc		
8.	Rentabilitatea capitalului propriu, %	Rcp		

Sarcină:

1. *Selectați datele necesare, pentru calculul influenței factorilor asupra devierii nivelului rentabilității capitalului propriu calculată în baza profitului net din Tabelul 2.10;*
2. *Calculați influența factorilor asupra devierii rentabilității capitalului propriu prin metoda substituțiilor în lanț;*
3. *Formulați concluziile pe baza rezultatelor obținute.*

Tabelul 2.11

Calculul influenței factorilor la devierea rentabilității capitalului propriu

Nr. de cal	Nr. de sub	Factorii corelației			Rcp, %	Calculul influenței	Rezultatul influenței	Denumirea factorului
		Ra, %	PF, coef.	Rc, coef.				

Verificare

BIF=

Concluzii: _____

2. Analiza rentabilității capitalului permanent

Rentabilitatea capitalului permanent, ca și rentabilitatea capitalului propriu, este o caracteristică a politicii de finanțare a întreprinderii.

Rentabilitatea capitalului permanent reflectă capacitatea întreprinderii de a utiliza capitalul propriu și sursele atrase pe termen lung în vederea obținerii profitului net, adică caracterizează mărimea profitului net obținut la fiecare leu capital permanent.

Rentabilitatea capitalului permanent exprimă legătura care există între rezultatul financiar net și capitalul permanent.

Înscrieți în spațiul rezervat, formula de calcul a rentabilității capitalului permanent

Σ

Valoarea medie a capitalului permanent se poate calcula în baza mediei aritmetice simple sau mediei cronologice.

La prima etapă de analiză, se studiază nivelul și dinamica rentabilității capitalului permanent.

Sarcină:

1. Selectați datele necesare pentru calculul mărimii rentabilității capitalului permanent din Bilanțul contabil și Situația de profit și pierdere;
2. Calculați valorile acestor indicatori în anul precedent și în anul de gestiune;
3. Examinați evoluția rentabilității capitalului permanent în dinamică;
4. Formulați concluziile pe baza rezultatelor obținute.

Tabelul 2.12

Analiza dinamicii rentabilității capitalului permanent

Nr. d/o	Indicatori	Anul precedent	Anul de gestiune	Abaterea absolută
	1	2	3	4=
1.	Profitul net, lei			
2.	Valoarea capitalului permanent la începutul anului, lei			
3.	Valoarea capitalului permanent la finele anului, lei			
4.	Valoarea medie a capitalului permanent, lei			
5.	Rentabilitatea capitalului permanent, %			

Concluzii: _____

Modificarea rentabilității capitalului permanent este supusă influenței următorilor factori:

- rentabilitatea activelor, (R_a);
- coraportul dintre valoarea activelor și valoarea capitalului permanent, (PF);
- rata corelației dintre profitul net și profitul până la impozitare (R_c).

Pentru a înțelege mai bine atât conținutul acestor factori, cât și analiza lor, se recomandă ca formula de bază a rentabilității capitalului permanent să fie supusă unor transformări succinte.

În spațiul rezervat înscrieți formula de calcul a rentabilității capitalului permanent și apoi transformați formula de calcul inițială în dependență factorială

Σ

În formula prezentată mai sus, coraportul dintre valoarea activelor și valoarea capitalului permanent, reprezentând un caz particular al pârghiei financiare, care reflectă structura surselor de finanțare a activelor.

La următoarea etapă de analiză, vom studia rentabilitatea capitalului permanent din punct de vedere factorial.

Sarcină:

1. *Selectați datele necesare pentru calculul mărimii rentabilității capitalului permanent din Bilanțul contabil și Situația de profit și pierdere;*
2. *Calculați valorile acestor indicatori în anul precedent și în anul de gestiune.*

Date inițiale pentru analiza factorială a rentabilității capitalului permanent

Nr. d/o	Indicatori	Simbol	Anul precedent	Anul curent	Abaterea absolută
	1	2	3	4	5
1.	Profitul până la impozitare, lei	PPI			
2.	Profitul net, lei	PN			
3.	Valoarea medie a activelor, lei	A			
4.	Valoarea medie a capitalului propriu, lei	CP			
5.	Valoarea medie a capitalului permanent, lei	CPer			
6.	Rentabilitatea activelor, %	Ra			
7.	Pârghia financiară, coeficient	PF			
8.	Rata corelației dintre PN și PPI, coef.	Rc			
9.	Rentabilitatea capitalului permanent, %	Rcper			

În baza datelor inițiale poate fi analizată influența factorilor asupra rentabilității capitalului permanent prin metoda substituțiilor în lanț sau prin metoda diferențelor absolute.

Sarcină:

1. *Selectați datele necesare, pentru calculul influenței factorilor asupra devierii nivelului rentabilității capitalului permanent din tabelul 2.13;*
2. *Calculați influența factorilor asupra devierii rentabilității capitalului permanent prin metoda diferențelor absolute;*
3. *Formulați concluziile pe baza rezultatelor obținute.*

Calculul influenței factorilor asupra rentabilității capitalului permanent prin metoda diferențelor absolute

Denumirea factorilor	Metoda de calcul	Calculul influenței factorilor	Rezultatul influenței

Verificare

BIF=

Concluzii: _____

3. ANALIZA SITUAȚIEI PATRIMONIALE

3.1 Însemnătatea, sarcinile și sursele informaționale ale analizei situației patrimoniale a entității

Pentru desfășurarea activității economico-financiare, entitatea își formează patrimoniul, care reprezintă totalitatea resurselor economice. În Situațiile financiare pentru reflectarea acestui patrimoniu aflat la dispoziția întreprinderii, se aplică noțiunea de „active”.

Analiza situației patrimoniale presupune examinarea activelor controlate de entitate, indiferent de sursele de finanțare a acestora.

Necesitatea analizei situației patrimoniale rezultă din importanța informației obținute în urma analizei pentru elaborarea deciziilor de diferit gen din partea utilizatorilor numeroși ai Situațiilor financiare.

Analiza situației patrimoniale oferă utilizatorilor Situațiilor financiare posibilitatea de a aprecia următoarele aspecte:

- Mărimea totală a activelor controlate de întreprindere și dinamică patrimoniul aflat la dispoziția entității;
- Componenta patrimoniului întreprinderii;
- Durata de folosire a activelor în circuitul economic al entității;
- Destinația de folosire a activelor disponibile;
- Apariția activelor disponibile entității cu drept de proprietate;
- Mărimea gradului lichidității activelor, controlate de entitate;
- Venit obținut din gestionarea activele controlate de entitate.

În calitate de sursă principală de analiză a situației patrimoniale servește Bilanțul, în particular, informațiile situate în activul acestuia. Baza informațională aplicată pentru efectuarea analizei situației patrimoniale cuprinde, de asemenea, și date din Anexe la Bilanț.

3.2 Aprecierea generală a mărimii și evoluției patrimoniului entității la valoarea reală

Analiza activelor sau patrimoniului întreprinderii permite de a studia patrimoniul de care dispune entitatea pentru desfășurarea activității sale. Analiza începe cu aprecierea generală a mărimii și evoluției activelor întreprinderii reflectate în bilanțul contabil. La această etapă de analiză se determină atât abaterea absolută, cât și ritmul de creștere sau de sporire a activelor. În mod normal în urma desfășurării reușite a activității întreprinderii mărimea activelor crește.

La următoarea etapă a analizei activelor se apreciază evoluția acestora în comparație cu dinamica volumului activității entității (venitul din vânzări sau veniturile din toate tipurile de activități). Această analiză permite de a aprecia cât de eficient întreprinderea gestionează și utilizează patrimoniul său. Pozitiv este apreciată situația în care ritmul de creștere a veniturilor depășește ritmul de creștere a activelor.

Sarcină:

1. *Selectați în tabelul 3.1, datele necesare pentru analiza pe orizontală a patrimoniului entității, din Situații de profit și pierdere, Bilanțul contabil și Balanța de verificare;*
2. *Calculați valoarea veniturilor din toate tipurile de activitate (suma venituri din vânzări (contul 611), alte venituri din activitatea operațională (contul 612), veniturilor din operațiuni cu active imobilizate (contul 621), venituri financiare (contul 622), venituri excepționale (contul 623))*
3. *Examinați evoluția patrimoniului entității;*
4. *Formulați concluziile pe baza rezultatelor obținute.*

Analiza mărimii și evoluției activelor întreprinderii

Nr. d/o	Indicatorii	Anul precedent	Anul curent	Ritmul creșterii, %
	1	2	3	4=
1.	Total active, lei			
2.	Venituri din vânzări, lei			
3.	Venituri din toate tipurile de activități, lei			

Concluzii _____

3.3 Analiza structurală a patrimoniului

Analiza structurală a activelor poate fi efectuată prin aplicarea metodei de analiză pe verticală și a metodei ratelor.

Analiza pe verticală presupune calculul ponderii fiecărui element patrimonial în suma totală a activelor. În acest caz în calitate de criteriu de grupare a activelor servește conținutul economic al elementelor patrimoniale. Analiza se efectuează în baza datelor Bilanțului.

Sarcină:

1. *Selectați în tabelul 3.2, datele inițiale a părților componente a activului Bilanțului contabil;*
2. *Calculați ponderea fiecărui capitol și subcapitol în suma totală a patrimoniului entității;*
3. *Calculați abaterea survenită în dinamică pe fiecare capitol a activelor în lei și în structura patrimoniului entității;*
4. *Formulați concluzii pe baza rezultatelor obținute.*

Analiza structurii activelor entității (analiza pe orizontală și pe verticală)

Indicatorii	Anul precedent		Anul curent		Abaterea	
	suma, lei	cota, %	suma, lei	cota, %	suma, lei	cota, %
A	1	2	3	4	5	6
1.Active imobilizante						
1.1 Imobilizări necorporale						
1.2 Imobilizări corporale						
1.3 Investiții financiare pe termen lung						

1.4 Creanțe pe termen lung						
1.5 Alte active imobilizate						
2. Active circulante						
2.1 Stocuri						
2.2 Creanțe curente și alte active circulante						
2.3 Investiții financiare curente						
2.4 Numerar și documente bănești						
Valoarea reală a patrimoniului entității						

Concluzii: _____

Analiza structurii activelor poate fi efectuată și în baza *metodei ratelor*, care presupune calculul unor coeficienți cu ajutorul cărora se apreciază structura activelor după diferite criterii.

Astfel, în funcție de **durata de funcționare utilă** activele se divizează în: Active Imobilizate și Active Circulante. Din acest punct de vedere pot fi calculate următoarele rate:

Σ În spațiile rezervat înscriați formulele de calcul a ratelor ce caracterizează structura patrimoniului entității

Rata imobilizărilor =	<i>creșterea în dinamică a ratei imobilizărilor în condițiile unui grad scăzut de utilizare a capacităților existente reflectă o compoziție fragilă a utilizării patrimoniului întreprinderii. Ponderea ridicată (mai mare de 65%) a imobilizărilor poate crea dificultăți privind achitarea datoriilor curente</i>
-----------------------	---

Rata activilor circulante =	<i>rata activelor circulante se află în dependența opusă cu rata imobilizărilor. Modificările structurale ale patrimoniului în favoarea activelor circulante se explică, de obicei, prin depășirea ritmului creșterii activelor circulante asupra ritmului creșterii activelor imobilizate</i>
-----------------------------	--

În loc de acestea două rate poate fi calculată rata corelației dintre activele circulante și activele imobilizate

<p>Rata corelației dintre = AC și AI</p>	<p><i>coeficientul dat caracterizează corelațiile interne existente între elementele patrimoniului reflectate în activul Bilanțului. Nivelul ridicat al acestui coeficient determină tendința spre accelerarea rotației patrimoniului întreprinderii și contribuie la micșorarea sumei mijloacelor economice, necesare pentru menținerea volumului activității</i></p>
--	--

După destinație activele se divizează în active cu destinației de producție și active care nu participă direct în activitatea operațională. Din acest punct de vedere se calculează:

<p>Rata patrimoniului cu destinație de producție =</p>	<p><i>rata reflectă ponderea activelor care pot fi direct utilizate în cadrul întreprinderii pentru fabricarea producției, comercializarea mărfurilor, prestarea serviciilor, executarea lucrărilor. Creșterea acestui indicator în dinamică se apreciază pozitiv. Rata redusă (mai mică de 0,5) a patrimoniului cu destinație de producție se consideră periculoasă cu consecințe negative în ce privește posibilitățile de a dezvolta activitatea operațională</i></p>
--	--

Pentru caracterizarea mai detaliată a activelor productive se apreciază:

<p>Rata compoziției = tehnice</p>	<p><i>în condițiile crizei economice și inflației acest raport are tendința negativă de descreștere cauzată de:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. majorarea prețurilor pentru mărfurile și materialele stocate</i> <i>2. majorarea stocurilor de produse finite din cauza reducerii cererii</i> <i>3. scăderea gradului de reînnoire a MF din cauza scumpirii și lipsei de finanțare.</i>
-----------------------------------	---

După **gradul de lichiditate** activele se divizează în :

- perfect lichide
- ușor realizabile
- lent realizabile
- greu realizabile.

Din acest punct de vedere se calculează:

Rata activelor perfect = lichide	<i>coeficientul reflectă cota activelor întreprinderii care se află într-o formă absolut lichidă și pot fi imediat utilizate pentru achitarea datoriilor sau alte scopuri</i>
----------------------------------	---

Sarcină:

1. *Selectați datele inițiale din Bilanțul contabil, pentru calcularea ratelor ce caracterizează structura patrimoniului entității;*
2. *Calculați ratele ce caracterizează structura patrimoniului entității;*
3. *Analizați dinamica coeficienților de structură a activelor;*
4. *Pe baza datelor obținute, formulați concluziile de rigoare*

Tabelul 3.3

Analiza coeficienților structurii activelor

Nr. d/o	Indicatori	La începutul anului	La sfârșitul anului	Abaterea absolută
	1	2	3	4=
1.	Rata imobilizărilor			
2.	Rata activelor circulante			
3.	Rata corelațiilor dintre AC și AI			
4.	Rata patrimoniului cu destinație de producție			
5.	Rata compoziției tehnice			
6.	Rata activelor perfect lichide			

Concluzii: _____

3.4 Calculul și analiza patrimoniului net

Patrimoniul întreprinderii poate fi analizat nu numai la valoarea contabilă, dar și la valoarea netă, în acest caz se folosește noțiunea patrimoniului net (activelor nete). Patrimoniul net reflectă mărimea activelor care sunt formate pe seama surselor proprii sau a capitalului permanent. În practica internațională există două variante de calcul a patrimoniului net.

1. **Patrimoniul Net = Total Active – Total Datorii** (în acest caz PN = Capital Propriu)

2. **Patrimoniul Net = Total Active – Datori Curente** (în acest caz PN = Capital Permanent)

În practica autohtonă se utilizează și aplică prima variantă de calcul a patrimoniului net. Mărimea patrimoniului net poate să crească în dinamică ca rezultat al desfășurării reușite a activității economice și poate să scadă ca rezulta a unor aspecte dificile în dezvoltarea întreprinderii .

Apariția valorii negative a patrimoniului net confirmă o stare de criză, când întreprinderea nu dispune de active formate pe seama capitalului propriu și activitatea întreprinderii pe deplin se finanțează datorită surselor împrumutate.

În procesul analizei de mai departe sunt examinate cauzele care au determinat creșterea sau scăderea patrimoniului net.

Sarcină:

1. *Selectați datele inițiale din Bilanțul contabil, pentru calcularea valorii patrimoniului net;*
2. *Calculați valoarea patrimoniului net la începutul și sfârșitul anului;*
3. *Calculați influența factorilor asupra modificării patrimoniului net în dinamică;*
4. *Formulați concluziile în urma analizei efectuate*

Tabelul 3.4

Calcul și analiza factorială a patrimoniului net

Nr. d/o	Indicatori	La începutul perioadei	La sfârșitul perioadei	Abaterea absolută	Rezultatul influenței
	1	2	3	4=	5=
1.	Total active, lei				
2.	Datorii pe termen lung, lei				
3.	Datorii curente, lei				
4.	Patrimoniul net, lei				

Verificare
BIF

Concluzii: _____

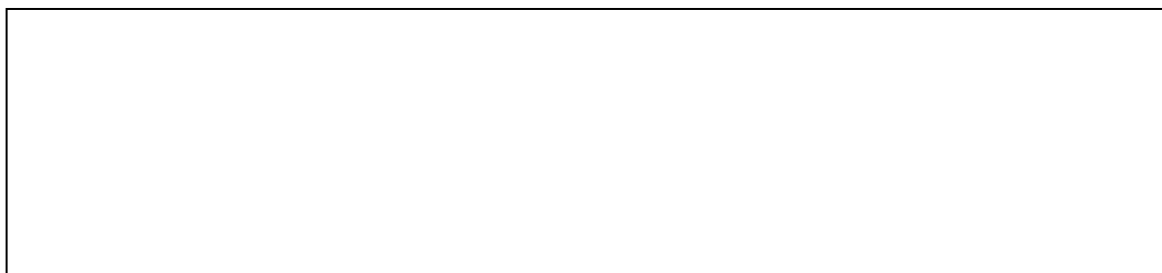
Valoarea patrimoniului net (activelor nete) se folosește la efectuarea multiplelor operațiuni economice, ca de exemplu: la evaluarea patrimoniului întreprinderii în scopul acționării, privatizării, vânzării, moștenirii, la depunerea întreprinderii în gaj (îpoteca de întreprinzător), asigurarea bunurilor întreprinderii contra daunelor, reorganizarea întreprinderii (fuziunea, divizarea etc), la evaluarea pachetelor de acțiuni (cotelor de participație) pentru răscumpărarea, depunerea în gaj și alte scopuri în condițiile lipsei prețurilor de piață și altele.

3.5 Analiza ratelor de rotație a activelor

Pentru a-și desfășura normal activitatea orice entitate trebuie să dispună de mijloace bănești necesare pentru procurarea resurselor, organizarea procesului de producție și comercializarea produselor fabricate. De regulă, în urma comercializării produselor finite, entitatea trebuie să obțină o sumă mai mare de mijloace bănești decât cea investită la începutul ciclului operațional cu mărimea profitului realizat din afaceri.

În spațiul rezervat ilustrați schema componenței ciclului operațional

Σ

Reținerea mijloacelor la orice fază de circulație a activelor duce la încetinirea rotației acestora, la atragerea suplimentară a mijloacelor în circuit, și, ca rezultat, la agravarea considerabilă a situației financiare a întreprinderii.

Reducerea duratei ciclului de producție și a fazelor de circulație a activelor contribuie la accelerarea rotației activelor, efectul căreia se exprimă prin majorarea volumului producerii și vânzărilor fără atragerea suplimentară a resurselor financiare. Pe lângă aceasta, pe seama accelerării rotației activelor, se majorează și profitul, deoarece, în mod normal, capitalul trebuie să revină în forma sa inițială bănească cu o anumită creștere.

Pentru aprecierea utilizării intensive a activelor, sunt calculate și analizate *ratele de rotație a activelor*. Esența calculului ratelor de rotație a activelor constă în compararea ritmului de modificare a veniturilor din vânzări și valorii medii a activelor.

Ratele de rotație a activelor măsoară viteza de transformare a activelor întreprinderii în lichidități. Viteza de rotație a activelor în diferite ramuri și întreprinderi este diversă: în unele sectoare ale economiei, activele se rotesc mai repede, în altele - mai încet.

În teoria și practica economică sunt utilizate trei modalități de apreciere a ratelor de rotație a activelor prin determinarea:

1. numărului de rotații a activelor;
2. ratei înzestrării veniturilor din vânzări cu active;
3. duratei de rotație a activelor.

Σ

În spațiile rezervate înscrieți formulele de calcul a indicatorilor ce caracterizează ratele de rotații a activelor

Numărul de rotații ale activelor (recuperabilitatea activelor) se determină astfel:

Numărul de rotații ale activelor (recuperabilitatea activelor) =	<i>Caracterizează eficiența cu care entitatea utilizează mijloacele de care dispune, sau de câte ori vânzările au reînnoit activele într-o perioadă. Se recomandă, ca numărul de rotații ale activelor la întreprinderile industriale să fie mai mare de 2,5 ori. Un nivel mai mic decât nivelul recomandat, semnifică faptul că întreprinderea nu comercializează suficiente produse față de activele pe care le utilizează.</i>
---	---

Rata înzestrării veniturilor din vânzări cu active, reprezintă mărimea inversă a numărului de rotații:

Rata înzestrării veniturilor din vânzări = cu active	<i>Caracterizează de câte active are nevoie întreprinderea pentru generarea veniturilor din vânzări în valoare de un leu</i>
--	--

Durata (viteza) de rotație a activelor poate fi determinată ca:

Durata de rotație = a activelor	<i>Arată în câte zile are loc o rotație a activelor, adică perioada de timp (numărul de zile) în care veniturile din vânzări reînnoiesc activele întreprinderii</i>
---------------------------------------	---

Analiza indicatorilor generalizatori de rotație a activelor începe cu analiza dinamicii acestora. În mod normal, numărul de rotații trebuie să crească, iar durata de rotație să se micșoreze.

Sarcină:

1. *Selectați datele inițiale pentru analiza evoluției ratelor generalizatoare de rotație a activelor, din Bilanțul contabil, Situațiile de profit și pierdere;*
2. *Calculați valorile ratelor generalizatoare de rotație a activelor, în anul precedent și anul curent;*
3. *Apreciați evoluția ratelor generalizatoare de rotație a activelor în dinamică;*
4. *Formulați concluziile de rigoare.*

Tabelul 3.5

Aprecierea generală a ratelor de rotație ale activelor totale

Nr. d/o	Indicatori	La începutul perioadei	La finele perioadei	Abaterea absolută
A	1	2	3	4=
1.	Venituri din vânzări			
2.	Valoarea medie a activelor			
3.	Numărul de rotație a activelor			
4.	Rata înzestrării a VV cu Active			
5.	Durata de rotație a activelor			

Concluzii: _____

La următoare etapă a analiză, sunt examinați factorii ce au cauzat modificarea duratei de rotație a activelor totale.

Rotația activelor totale depinde, pe de o parte, de viteza de rotație a activelor imobilizate și activelor circulante, iar pe de altă parte - de compoziția activelor (capitalului): cu cât este mai mare cota activelor circulante în totalul activelor (care se rotesc mai repede), cu atât este mai mare numărul de rotații și mai scurtă durata de rotație a activelor totale.

În spațiul rezervat efectuați transformarea formulei de calcul a numărului de rotații ale activelor, în dependență factorială (înmulțiți și numitorul și numărătorul formulei inițiale cu valoarea activelor circulante).

Σ

Sarcină:

1. *Selectați datele inițiale pentru analiza factorială a modificării numărului de rotații ale activelor totale în tabelul de mai jos;*
2. *Calculați valorile factorilor de influență la începutul și finele perioadei de gestiune;*
3. *Calculați influența factorilor asupra modificării numărului de rotații ale activelor totale;*
4. *Formulați concluziile pe baza rezultatelor obținute*

Tabelul 3.6

Calculul influenței factorilor la modificarea numărului de rotație a activelor totale

Nr. d/o	Indicatorii	Anul precedent	Anul curent	Abatere a absolută	Inclusiv sub influența	
					Δ Cota AC în TA	Δ Nr.rot. AC
	1	2	3	4=	5	6
1.	Venituri din vânzări, lei					
2.	Valoarea medie a activelor, lei					
3.	Valoarea medie a activelor					

	circulante, lei					
4.	Cota activelor circulante în totalul activelor, %					
5.	Numărul de rotație ale activelor circulante					
6.	Numărul de rotație ale activelor totale					

Verificare
BIF=

Concluzii: _____

Formula de calcul a duratei de rotație a activelor totale poate fi transformată în următoarea corelație:

$$\text{Durata de rotație a activelor totale} = \frac{\text{Durata de rotație a activelor circulante}}{\text{Cota activelor circulante în totalul activelor}}$$

Din formula de mai sus, rezultă că modificarea duratei de rotație a activelor totale poate fi cauzată de influența modificării a doi factori:

- cotei activelor curente în totalul activelor;
- duratei de rotație a activelor curente.

Durata de rotație a activelor curente are o influență directă asupra modificării vitezei de rotație a activelor totale: o dată cu micșorarea perioadei de rotație a activelor curente se va micșora și durata de rotație a activelor totale, și invers, iar cota activelor curente în totalul activelor are o influență opusă: creșterea cotei activelor curente în totalul activelor duce la reducerea perioadei de rotație a activelor totale, și invers.

Calculul influenței factorilor menționați mai sus la modificarea duratei de rotație a activelor totale poate fi efectuat prin metoda substituțiilor în lanț.

Sarcină:

1. *Selectați datele inițiale pentru analiza factorială a duratei de rotație a activelor totale în tabelul de mai jos, din Bilanțul contabil și Situațiile de profit și pierdere;*
2. *Calculați valorile factorilor de influență asupra modificării duratei de rotație a activelor totale, în anul precedent și curent.*

Tabelul 3.7

Date inițiale pentru analiza factorială a duratei de rotație a activelor totale

Nr. d/o	Indicatorii	Anul precedent	Anul curent	Abaterea absolută
	1	2	3	4=
1.	Venituri din vânzări, lei			
2.	Valoarea medie a activelor, lei			

3.	Valoarea medie a activelor circulante, lei			
4.	Cota activelor circulante în totalul activelor, %			
5.	Durata de rotație a activelor circulante, zile			
6.	Durata de rotație a activelor totale, zile			

Calculul influenței factorilor respectivi asupra devierii duratei de rotație a activelor totale îl vom prezenta în tabelul 3.8.

Tabelul 3.8

Calculul influenței factorilor la modificarea duratei de rotație a activelor totale

Nr. cal	Nr. de sub	Factorii de influență		Durata de rotație a activelor totale, zile	Calculul influenței factorilor	Rezultatul influenței factorilor	Denumirea factorilor
		Cota AC în TA, %	Durata de rotația a AC, zile				

Verificare

BIF=

Concluzii: _____

3.6 Efectul economic și căile de accelerare a rotației activelor

Scopul oricărei întreprinderi constă în utilizarea cât mai eficientă a activelor, în accelerarea rotației acestora.

Accelerarea rotației activelor duce la sustragerea (eliberarea) activelor din circuitul economic, iar încetinirea - la atragerea (imobilizarea) suplimentară a acestora în circuit. Deosebim sustragerea (atragerea) absolută și relativă a activelor din circuit.

Sustragerea (atragerea) absolută a activelor se determină ca diferența între stocurile medii ale activelor din perioada de gestiune și cele de bază (din anul precedent sau prevăzute în *Planul de afaceri*).

Sustragerea (atragerea) relativă se calculează prin compararea stocurilor medii ale activelor din perioada de gestiune cu suma activelor necesare întreprinderii, în cazul în care durata de rotație a acestora ar fi fost ca în perioada de bază.

Suma activelor, necesare întreprinderii, în cazul în care durata de rotație a activelor ar fi fost ca în perioada de bază, se determină ca produsul dintre vânzările perioadei de gestiune pe o zi cu durata de rotație din perioada de bază.

Suma stocurilor medii din perioada de gestiune poate fi prezentată ca produsul dintre vânzările perioadei de gestiune pe o zi cu durata de rotație din perioada de gestiune. Astfel, obținem că efectul din modificarea rotației activelor, adică sustragerea (-E) sau atragerea (+E) relativă a activelor se calculează astfel:

$$\pm \text{Efectul} = \frac{\text{Venituri din vânzări curente}}{\text{Numărul de zile în perioada curentă}} \times \text{Durata de rotație curentă} - \frac{\text{Venituri din vânzări curente}}{\text{Numărul de zile în perioada curentă}} \times \text{Durata de rotație de bază} =$$

$$= \left(\text{Durata de rotație curentă} - \text{Durata de rotație de bază} \right) \times \frac{\text{Venituri din vânzări curente}}{\text{Numărul de zile în perioada curentă}}$$

Din formula dată, rezultă că suma mijloacelor sustrate din circuit în rezultatul accelerării rotației activelor (- E) sau atrase suplimentar în circuit (+ E) în cazul încetinerii rotației activelor se determină prin înmulțirea abaterii absolute a duratei de rotație a activelor cu vânzările curente pe o zi.

Sarcină:

1. În spațiul rezervat determinați suma mijloacelor sustrate sau atrase în circuit în urma modificării rotației activelor circulante, utilizând datele din Bilanțul contabil și Situațiile de profit și pierdere a entității analizate;
2. Formulați concluzii pe baza rezultatelor obținute.

Σ

Concluzii: _____

La ultima etapă a analizei se stabilesc căile principale de accelerare a rotației activelor circulante și se elaborează măsurile concrete pentru fiecare fază de circulație a acestora.

Faza de circulație a activelor	Căile și măsurile de accelerare a rotației activelor circulante
Faza de aprovizionare	<ul style="list-style-type: none"> • îmbunătățirea aprovizionării întreprinderii cu resurse materiale prin încheierea la timp a contractelor de aprovizionare cu furnizorii, în care să fie prevăzute termenele concrete de primire a materialelor;

	<ul style="list-style-type: none"> • îmbunătățirea condițiilor de depozitare și de păstrare a materialelor • evidență clară și la zi a materiei prime și a materialelor, ce va permite a • evidenția existența stocurilor excedente sau lipsa acestora pentru producere etc
Faza de producere	<ul style="list-style-type: none"> • reducerea duratei ciclului de producere prin utilizarea noilor procese tehnologice; mecanizarea și automatizarea procesului de producere; • majorarea productivității muncii; • utilizarea maximal posibilă a capacității de producere, a resurselor materiale și de muncă etc.
Faza de desfacere	<ul style="list-style-type: none"> • accelerarea procesului de comercializare a produselor finite prin lărgirea piețelor de desfacere, încheierea din timp a contractelor de desfacere a produselor; • controlul operativ al modului în care sunt respectate clauzele contractuale atât de către producător, cât și de cumpărător; • accelerarea ritmului de întocmire a documentelor de decontare prin ținerea unei evidențe clare și la zi a documentelor de decontare; • micșorarea perioadei de încasare a mijloacelor din vânzarea produselor, de exemplu, prin acordarea reducerii de prețuri etc.

4. ANALIZA SURSELOR DE FINANȚARE A ACTIVELOR

4.1 Conținutul economic și necesitatea analizei surselor de finanțare a activelor

Formarea patrimoniului necesar pentru desfășurarea activității economico-financiare a întreprinderii se efectuează pe seama diferitelor surse de finanțare.

Din punct de vedere al conținutului economic, sursele de finanțare (formare) a activelor reprezintă totalitatea drepturilor proprietarilor și obligațiilor agentului economic. În *Bilanțul contabil* acestea se reflectă în interiorul pasivului și de aceea pentru desemnarea lor în practica economică se aplică des denumirea „pasive”.

Componența surselor de finanțare a activelor, predominarea anumitor componente asupra altora, evoluția structurii pasivelor în mod direct determină stabilitatea și independența financiară a întreprinderii. De aici rezultă necesitatea analizei pasivelor atât din partea conducerii entității pentru stabilirea strategiei de dezvoltare și dirijarea activității curente, cât și din partea utilizatorilor externi ai Situațiilor financiare pentru elaborarea deciziilor de diferit tip.

Analiza surselor de finanțare a activelor oferă utilizatorilor Situațiilor financiare următoarea informație:

- Proveniența activele controlate de entitate;
- Surse de finanțare, care, prevalează la formarea patrimoniului entității (proprii sau împrumutate);
- Mărimea și structura surselor proprii de finanțare;
- Suficiența mărimea capitalului statutar în comparație cu cerințele legislației;
- Nivelul de achitare și gradul de retragere a capitalului statutar;
- Corelează mărimea capitalului statutar cu valoarea activelor nete.
- Clasificarea capitalul statutar după clase de acțiuni emise și după deținătorii cotelor;
- Concentrarea cotelor din capitalul statutar;
- Cauze (factori) care au provocat creșterea sau descreșterea capitalului propriu;
- Capacitatea de manevrare a capitalului propriu;
- Caracterizarea datoriilor entității după termenul de atragere, origine, condiții de garantare și alte criterii (aspecte) de apreciere;
- Stabilitatea sursele de finanțare a activității entității;
- Dependentă entității de sursele împrumutate pe termen lung;
- Capacitatea entității de a plăti dobânda și de a rambursa suma principală a datoriilor.

Importanța aprecierii aspectelor nominalizate mai sus pentru procesul decizional dictează examinarea profundă și multilaterală a surselor de finanțare în cadrul analizei situației financiare a întreprinderii.

4.2 Aprecierea generală a surselor de finanțare a activelor

Analiza surselor de formare a activelor întreprinderii pornește de la aprecierea generală a structurii pasivelor. În acest scop se calculează și se interpretează un șir de indicatori.

Acești coeficienți reprezintă o totalitate de rate, care din punct de vedere al tehnicii de calcul se determină ca raportul dintre diferite părți componente ale formulei:

$$\begin{aligned} \text{Activele entității} &= \text{Surse de finanțare a activelor} = \\ &= \text{Capital propriu} + \text{Datorii pe termen lung și Datorii curente} \end{aligned}$$

Coeficientul de autonomie este unul din cei mai frecvent folosit coeficient ai structurii surselor de finanțare. Acest indicator se aplică, de obicei, în sistemul bancar al Moldovei în procesul aprecierii credibilității clientului.

În spațiile de mai jos înscrieți formulele de calcul a ratelor ce caracterizează structura surselor de finanțare a activelor entității

Coeficientul de autonomie =	Reflectă, cota capitalului propriu în suma totală a surselor de finanțare, și ponderea patrimoniului format pe seama mijloacelor proprii în suma totală a activelor entității. Nivelul de siguranță al acestui coeficient, alcătuiește cel puțin 0,5.
-----------------------------	---

Coeficientul de atragere a surselor împrumutate caracterizează structura surselor de finanțare a activelor din punctul de vedere al cotei surselor împrumutate.

Coeficientul de atragere a surselor împrumutate =	Acest coeficient dimensionează nivelul de îndatorare (solvabilitate) a întreprinderii și, în mod normal, oscilează în limitele 0-0,5.
---	---

Coeficientul corelației dintre sursele împrumutate și proprii

Coeficientul corelației între surselor împrumutate și proprii =	Reflectă suma mijloacelor atrase revenită la 1 leu capital propriu. Cu cât mărimea acestui coeficient este mai mare, cu atât mai riscantă este situația financiară a întreprinderii. Punctul critic la aprecierea coeficientului de corelație este 1.
---	---

Rata solvabilității generale

Rata solvabilității generale =	Exprimă gradul de acoperire a surselor împrumutate cu activele totale de care dispune întreprinderea, nivelul acestui coeficient trebuie să nu fie mai mic de 2.
--------------------------------	--

Rata generală de acoperire a capitalului propriu (rata pârghiei financiare), se calculează prin înlocuirea datoriilor totale în raportul de mai sus cu valoarea capitalului propriu

Rata general de acoperire a capitalului propriu =	Fiind calculat în procente, acest raport arată că, la primele 100 %, activele întreprinderii se finanțează pe seama surselor proprii, iar la celelalte procente - prin atragerea mijloacelor împrumutate. Sporirea acestui coeficient peste 200 % reflectă situația dificilă a întreprinderii privind independența financiară.
---	--

Sarcină:

1. *Selectați datele inițiale pentru calcularea coeficienților structurii surselor de finanțare a activelor, din Bilanțul contabil (pasiv);*
2. *Calculați valorile ratelor ce caracterizează structura surselor de finanțare a activelor la începutul și sfârșitul perioadei de gestiune;*
3. *Formulați concluziile de rigoare.*

Tabelul 4.1

Analiza coeficienților structurii surselor de finanțare a activelor

Nr. d/o	Denumirea coeficientului	La începutul anului	La sfârșitul anului
	1	2	3
1.	Capitalul propriu, lei		
2.	Datorii pe termen lung, lei		
3.	Datorii curente, lei		
4.	Total pasive (active)		
1.	Coeficientul de autonomie		
2.	Coeficientul de atragere a surselor împrumutate		
3.	Coeficientul corelației dintre sursele împrumutate și proprii		
4.	Rata solvabilității generale		
5.	Rata generală de acoperire a capitalului propriu		

Concluzii: _____

4.3 Analiza capitalului propriu

Deoarece sursa inițială de finanțare a patrimoniului întreprinderii o constituie capital propriu, în continuare se efectuează analiza mai profundă a acestuia. Capitalul propriu reprezintă mărimea rămasă în activele entității după scăderea datoriilor. Ca obiect al analizei, capitalul propriu se studiază din mai multe puncte de vedere prin efectuarea următoarelor etape.

1. La prima etapă de analiză se examinează mărimea absolută și evoluția capitalului propriu în dinamică.

Sarcină:

1. În tabelul 4.2, selectați datele inițiale din Bilanțul contabil (pasiv);
2. Examinați evoluția capitalului propriu în dinamică;
3. Formulați concluzii în baza rezultatelor obținute.

Tabelul 4.2

Analiza mărimii și evoluției capitalului propriu

Nr. d/o	Indicatorii	La începutul anului	La sfârșitul anului	Ritmul creșterii, %
	1	2	3	4=
1.	Capital propriu, lei			
2.	Total datorii, lei			
3.	Total pasiv, lei			

Concluzii: _____

2. La a doua etapă de analiză se structurează capitalului propriu.

Sarcină:

1. În tabelul 4.3, selectați datele inițiale din Bilanțul contabil (pasiv);
2. Analizați structura capitalului propriu în dinamică;
3. Formulați concluzii în baza rezultatelor obținute.

Tabelul 4.3

Analiza structurii capitalului propriu

Nr. d/o	Elementele componente	La începutul perioadei		La sfârșitul perioadei	
		suma, lei	cota, %	suma, lei	cota, %
	1	2	3=	4	5=
1.	Capital social și neînregistrat				
2.	Prime de capital				
3.	Rezerve				

4.	Profit (pierdere)				
5.	Rezerve de reevaluare				
6.	Alte elemente de capital propriu				
Total capital propriu					

Concluzii: _____

3. La următoarea etapă de analiză se calculează corelația dintre activele nete și capitalul social. Valoarea activelor nete ale societății pe acțiuni nu poate fi mai mică decât mărimea capitalului ei social (statutar). În acest context se determină și se apreciază rata corelației dintre activele nete și capitalul social. Nivelul supraunitar al raportului nominalizat indică respectarea cerințelor legislative. Dacă coeficientul în cauză este subunitar, societatea pe acțiuni nu are dreptul să plătească dividende, să emită hârtii de valoare.

În spațiul rezervat înscriați formulele de calcul

*Rata corelației
dintre activele nete =
și capitalul social*

Active nete =

Sarcină:

1. În tabelul 4.4, selectați datele inițiale din Bilanțul contabil;
2. Calculați rata corelației dintre activele nete și capitalul statutar;
3. Formulați concluzii în baza rezultatelor obținute.

tabelul 4.4

Calculul ratei de corelație dintre activele nete și capitalul social

Nr. d/o	Indicatorii	La începutul perioadei	La sfârșitul perioadei
	1	2	3
1.	Capitalul social		
2.	Total active		
3.	Datorii pe termen lung		
4.	Datorii curente		
5.	Active nete		

6.	Rata corelației dintre activele nete și capitalul statutar, coeficient		
----	--	--	--

Concluzii: _____

4.4 Analiza nivelului de îndatorare a entității

În procesul activității economico-financiare întreprinderea, pe lângă folosirea capitalului propriu, apelează și la surse împrumutate de finanțare. Deci se formează totalitatea datoriilor întreprinderii.

Mărimea, componența și evoluția datoriilor determină în mod direct stabilitatea situației financiare și dependența entității de partenerii de afaceri. Pentru studierea multilaterală a datoriilor se efectuează următoarele etape analitice.

1. La primă etapă se studiază mărimea absolută și evoluția datoriilor entității, reflectate în pasivul Bilanțului contabil. În acest scop se folosește analiza pe orizontală care implică calculul indicatorilor relativi de modificare a datoriilor față de perioada precedentă în comparație cu modificarea volumului vânzărilor și totalului surselor de finanțare.

Sarcină:

1. În tabelul 4.5, selectați datele inițiale din Bilanțul contabil și Situația de profit și pierdere;
2. Calculați ritmul creșterii a indicatorilor selectați;
3. Analizați mărimea și evoluția datoriilor entității;
4. Formulați concluzii în baza rezultatelor obținute.

Tabelul 4.5

Analiza mărimii și evoluției datoriilor entității

Nr. d/o	Indicatorii	La începutul perioadei	La sfârșitul perioadei	Ritmul creșterii, %
	1	2	3	4=
1.	Total datorii			
2.	Total surse de finanțare			
3.	Venituri de vânzări			

Concluzii: _____

În continuare se examinează structura datoriilor entității în dependență de natura, adică conținutul economic al componentelor surselor împrumutate de finanțare reflectate pe posturile distincte din pasiv al Bilanțului contabil. Cea mai ușoară metodă pentru efectuarea acestei etape de analiză este analiza pe verticală.

Sarcină:

1. În tabelul 4.6, selectați datele inițiale din Bilanțul contabil(pasiv);
2. Analizați mărimea și evoluția structurii datoriilor entității;
3. Formulați concluzii în baza rezultatelor obținute.

Tabelul 4.6

**Aprecierea structurii datoriilor întreprinderii
prin metoda de analiza pe verticală**

Nr. d/o	Grupe (catigorii) de datorii	La începutul perioadei		La sfârșitul perioadei		Abaterea	
		suma, lei	cota, %	suma, lei	cota,%	suma, lei	cota, %
	A	1	2 =	3	4 =	5 =	6 =
1.	Credite bancare pe termen lung						
2.	Datorii comerciale pe termen lung						
3.	Venituri anticipate pe termen lung						
4.	Alte datorii pe termen lung						
5.	Credite bancare pe termen scurt						
6.	Împrumuturi pe termen scurt						
7.	Datorii comerciale curente						
8.	Avansuri primite curente						
9.	Datorii față de personal						
10.	Datorii privind asigurările sociale și medicale						
11.	Datorii față de buget						
12.	Datorii față de proprietari						
13.	Venituri anticipate curente						
14.	Alte datorii curente						
Total datorii							

Concluzii: _____

Analiza structurală poate fi efectuată și prin metoda ratelor, care presupune clasificarea calitativă a datoriilor după numeroase criterii.

- **Analiza structurală a datoriilor pe termenul de atragere.** În acest context se calculează:

În spațiul rezervat înscriați formulele de calcul a următoarelor rate

Rata datoriilor pe termen lung =	Reflectă cota împrumuturilor cu durata mai mare de un an în suma totală a datoriilor entității. Entitatea cu rata ridicată de atragere pe termen lung a mijloacelor împrumutate are posibilități mai mari pentru efectuarea investițiilor capitale.
Rata datoriilor = curente	Reflectă cota împrumuturilor cu durata mai mică de un an în suma totală a datoriilor entității

• **Analiza structurală a datoriilor în dependență de origine (proveniență).** La aplicarea acestui criteriu de analiză datoriile, indiferent de termenul acestora, se unesc în grupe în dependență de categoria partenerilor de afaceri cui entitatea este datoare. În așa mod se formează grupa datoriilor față de bănci comerciale (credite bancare pe termen lung și scurt), față de buget, față de furnizori, personal etc. Din punctul de vedere al riscului de a nimeri sub influența externă sau riscului de faliment, cele mai periculoase sunt datoriile față de bănci comerciale și buget.

În spațiul rezervat înscriați formulele de calcul a următoarelor rate

Rata creditelor = bancare	Reflectă cota creditelor bancare în suma totală a datoriilor.
Rata datoriilor față de buget =	Reflectă cota datoriilor față de buget și capacitatea de a achita obligațiile curente privind impozitele calculate. Pozitiv se apreciază diminuarea în dinamică.

• **Analiza stabilității surselor de finanțare.** În aceste scopuri se aplică rata stabilității financiare (altfel se numește rata stabilității surselor de finanțare, rata capitalului permanent sau rata capitalizării):

În spațiul rezervat înscriați formulele de calcul a ratei stabilității financiare

Rata stabilității = financiare	Reflectă cota surselor de finanțare care entitatea poate să utilizeze pentru finanțarea activității economice într-o perioadă îndelungată. Pozitiv se apreciază creșterea în dinamică.
--------------------------------	--

Analiza ratelor menționate se efectuează în dinamică.

Sarcină:

1. În tabelul 4.7, selectați datele inițiale din Bilanțul contabil;
2. Calculați ratele care caracterizează structura datoriilor entității;
3. Analizați mărimea și modificarea ratelor ce caracterizează structura datoriilor în dinamică;
4. Formulați concluzii în baza rezultatelor obținute.

Tabelul 4.7

Analiza structurii datoriilor entității prin metoda ratelor

Nr. d/o	Denumirea ratei	La începutul perioadei	La sfârșitul perioadei
	1	2	3
1.	Rata datoriilor pe termen lung		
2.	Rata datoriilor curente		
3.	Rata creditelor bancare		
4.	Rata datoriilor față de buget		
5.	Rata stabilității financiare		

Concluzii: _____

5. ANALIZA CREANȚELOR ȘI DATORIILOR CURENTE

5.1 Conținutul economic și importanța analizei creanțelor și datoriilor curente

În procesul activității economico-financiare a oricărei entități apare necesitatea efectuării decontărilor cu cumpărătorii, furnizorii, bugetul, personalul etc. Deoarece momentul achitării datoriilor nu coincide, de obicei, cu momentul apariției acestora (la livrarea mărfurilor, prestarea serviciilor, calcularea salariului ș. a.), întreprinderea generează atât creanțe, care reprezintă mijloacele extrase din circuitul întreprinderii și se reflectă în Bilanț în componența activelor, cât și datorii, care reprezintă mijloacele atrase și se reflectă în Bilanț în componența pasivelor. Mărimea, componența, structura și viteza de rotație a creanțelor și datoriilor determină necesitățile entității în fondul de rulment, un șir de indicatori financiari și, în final, profitul entității. Întrucât entitatea poate modifica modul de efectuare a decontărilor și condițiile contractelor, o importanță deosebită are controlul permanent al stării creanțelor și datoriilor și gestionarea acestora.

Analiza și gestionarea creanțelor sunt necesare pentru prevenirea creșterii excesive a acestora, care duce la micșorarea încasărilor și apariția creanțelor dubioase, ce pot contrabalansa în întregime profitul entității.

Problema comparabilității creanțelor și datoriilor rămâne a fi actuală. În practica analitică mondială contrapunerea creanțelor și datoriilor întreprinderii este un procedeu obișnuit și destul de răspândit. În particular, analiza lichidității Bilanțului contabil și solvabilității entității cu aplicarea unor coeficienți speciali este efectuată integral în baza unei asemenea comparații.

5.2 Aprecierea generală a creanțelor și datoriilor curente

Creanțele întreprinderii reprezintă sustragerea surselor proprii din circulație și folosirea lor de către alte unități economice.

Datoriile curente reprezintă atragerea surselor altor unități economice în circuitul economic dat.

Analiza începe cu determinarea abaterii absolute a creanțelor și datoriilor curente, care se determină ca diferența dintre mărimea lor la sfârșitul și începutul perioadei analizate. Apoi se apreciază ritmul de creștere sau scădere a creanțelor și datoriilor curente ca raportul între mărimea acestora la finele anului curent și anului precedent. Deseori ritmul creșterii creanțelor și datoriilor curente se compară cu ritmul creșterii al veniturilor din vânzări. În mod normal ritmul de creștere a veniturilor din vânzări trebuie să depășească ritmul de creștere a creanțelor și datoriilor curente.

Sarcină:

1. *Selectați în tabelul 5.1, datele inițiale pentru analiza generală a creanțelor și datoriilor curente în dinamică, din Bilanțul contabil și Situația de profit și pierdere;*
2. *Apreciați schimbările care au intervenit în dinamica creanțelor și datoriilor curente în unități valorice și relative;*
3. *Formulați concluziile pe baza rezultatelor obținute.*

Tabelul 5.1

Evoluția generală a dinamicii creanțelor și datoriilor curente (lei)

Nr. d/o	Indicatorii	Anul precedent	Anul curent	Abaterea absolută	Ritmul de creștere,%
	1	2	3	4 =	5 =
1	Creanțe curente				
2	Datorii curente				
3	Venituri din vânzări				

Concluzii: _____

5.3 Analiza structurii creanțelor și datoriilor curente după tipul acestora, conținutul economic și caracterul de achitare

La următoarea etapă se determină ponderea creanțelor și datoriilor curente în activele și pasivele entității. În cadrul acestei analize se determină cota creanțelor curente în suma totală a activelor și activelor circulante, și ponderea datoriilor curente în suma totală a surselor de finanțare și datoriilor totale.

Sarcină:

1. *Selectați în tabelul 5.2, datele inițiale pentru analiza ponderii creanțelor și datoriilor curente în activele și pasivele entității în dinamică, din Bilanțul contabil;*
2. *Calculați ponderea creanțelor și datoriilor curente în suma totală a activelor și pasivelor, și în suma activelor circulante și datoriilor totale, la începutul și finele perioadei de gestiune;*
3. *Apreciați schimbările care au intervenit în dinamică la indicatorii calculați;*
4. *Formulați concluziile pe baza rezultatelor obținute.*

Tabelul 5.2

Analiza ponderii creanțelor și datoriilor curente în activele și pasivele entității

Nr. d/o	Indicatorii	Anul precedent	Anul curent	Abaterea absolută
	1	2	3	4 =
1	<i>Creanțe curente</i>			
2	<i>Active circulante</i>			
3	<i>Datorii curente</i>			
4	<i>Datorii totale</i>			
5	<i>Total active (pasive)</i>			
6	<i>Ponderea creanțelor curente în suma activelor circulante, %</i>			
7	<i>Ponderea creanțelor curente în suma activelor totale, %</i>			
8	<i>Ponderea datoriilor curente în suma datoriilor totale, %</i>			
9	<i>Ponderea datoriilor curente în suma surselor de finanțare totale, %</i>			
10	<i>Corelația dintre creanțele și datoriile curente, %</i>			

Concluzii: _____

În continuare se analizează structura creanțelor și datoriilor curente pe părți componente. Inițial se calculează ponderea fiecărui tip de creanțe și datorii curente în valoarea totală a acestora la începutul și finele perioadei de gestiune, iar apoi se determină modificarea fiecărei părți componente în dinamică.

Sarcină:

1. *Selectați în tabelul 5.3, datele necesare pentru analiza structurii creanțelor și datoriilor curente pe tipuri în dinamică, din Bilanțul contabil;*
2. *Calculați cota partea fiecărui tip de creanțe și datorii curente în valoarea totală a creanțelor curente și respectiv în valoarea totală a datoriilor curente în anul precedent și curent;*
3. *Apreciați schimbările care au intervenit în dinamică pe fiecare tip de creanțe și datorii curente în unități valorice și relative;*
4. *Formulați concluziile pe baza rezultatelor obținute.*

Tabelul 5.3

Analiza structurii creanțelor și datoriilor curente pe tipuri

Nr. d/o	Tipul creanțelor/ datoriilor curente	Anul precedent		Anul curent		Abaterea	
		suma, lei	cota, %	suma, lei	cota, %	lei	%
	1	2	3 =	4	5 =	6 =	7 =
1	Creanțe comerciale						
2	Creanțe ale părților afiliate						
3	Avansuri acordate curente						
4	Creanțe ale bugetului						
5	Creanțe ale personalului						
6	Alte creanțe curente						
	Total creanțe curente		100		100		-
7	Datorii financiare curente						
8	Datorii comerciale curente						
9	Datorii calculate						

	curente						
10	Alte datorii curente						
	Total datorii curente		100		100		-

Concluzii: _____

5.4 Analiza rotației creanțelor și datoriilor curente

La următoarea etapă de analiză a creanțelor și datoriilor curente se apreciază evoluția următorilor indicatori:

În spațiile rezervat înscriați formulele de calcul a indicatorilor care caracterizează durata de rotație a creanțelor și datoriilor curente.

Formula de calcul	Caracteristica
Numărul de rotații a creanțelor = curente	Caracterizează accelerarea sau încetinirea rotației creanțelor curente, viteza de transformare a datoriilor debitoare în numerar. Accelerarea rotației creanțelor curente se apreciază pozitiv.
Numărul de rotație a datoriilor = curente	Caracterizează viteza de plată a datoriilor curente a entității față de terți. Pozitiv se apreciază accelerarea rotației datoriilor curente.
Durata de rotație a creanțelor = curente	Perioada medie de încasare (durata de rotație) exprimată în zile.
Durata de rotație a datoriilor = curente	Rotația datoriilor în zile sau perioada medie de regularizare a conturilor spre plată.

Cunoașterea acestor indicatori este necesară pentru previziunea necesarului de surse pentru activitatea operațională pe viitor.

Sarcină:

1. *Selectați în tabelul 5.4, datele inițiale pentru analiza duratei de rotație a creanțelor și datoriilor curente în dinamică, din Bilanțul contabil și Situația de profit și pierdere;*
2. *Calculați valorile indicatorilor ce caracterizează durata de rotație a creanțelor și datoriilor curente, la începutul și finele perioadei de gestiune;*
3. *Apreciați schimbările care au intervenit în dinamică la indicatorii calculați;*
4. *Formulați concluziile pe baza rezultatelor obținute.*

Tabelul 5.4

Analiza duratei de rotație a creanțelor și datoriilor curente

Nr.	Indicatorii	Anul precedent	Anul curent	Abaterea absolută
	A	1	2	3=
1	Venitul din vânzări, lei			
2	Creanțele curente, lei			
3	Datorii curente, lei			
4	Numărul de rotație a creanțelor curente			
5	Durata de rotație a creanțelor curente, zile			
6	Numărul de rotație a datoriilor curente			
7	Durata de rotație a datoriilor curente, zile			

Concluzii: _____

6. ANALIZA FONDULUI DE RULMENT NET

6.1 Noțiunea fondului de rulment net și necesitatea analizei acestuia

Una din condițiile fundamentale ale activității reușite a întreprinderii o constituie atingerea și menținerea *echilibrului financiar* dintre patrimoniul și sursele de finanțare a activelor. Asigurarea echilibrului financiar are o mulțime de aspecte, dintre care cel mai important presupune concordanța dintre activele curente și sursele de acoperire a lor.

Regula «bunului ton» a gestiunii financiare (managementului financiar) cere ca activele pe termen lung să fie finanțate pe seama surselor stabile, adică pe seama capitalului permanent (capitalului propriu și datoriilor pe termen lung). Pornind de la această premisă, regula echilibrului financiar minim poate fi prezentată sub formă a două egalități:

Active pe termen lung = Capital permanent

Active curente = Datorii pe termen scurt

Respectarea regulii echilibrului financiar minim adesea nu este suficientă, deoarece stocurile pot să se devalorizeze (să deterioreze, să-și piardă prețul, să fie răpite ș.a.), iar o parte a creanțelor să nu fie achitate (din cauza falimentului debitorului, satisfacerii reclamațiilor debitorilor, returnării mărfii livrate ș. a.). Deci, este necesară o oarecare «marjă de siguranță», adică trebuie ca mărimea activelor curente să depășească mărimea datoriilor pe termen scurt. Această „marjă de siguranță” reprezintă, în sine, fondul de rulment net, care în literatură de specialitate și — n activitatea practică este cunoscut, de asemenea, sub astfel de denumiri: active curente nete, capital circulant net, mijloace circulante proprii, capital circulant propriu etc.

6.2 Calculul și aprecierea dinamicii mărimii reale a fondului de rulment net

O parte componentă a patrimoniului net al întreprinderii reprezintă activele circulante nete sau fondul de rulment net, mijloacele circulare proprii. În baza datelor bilanțului contabil fondul de rulment net pot fi determinat prin două metode:

- depășirea activelor circulante peste datoriile curente (diferența dintre activele circulante totale și datoriilor curente)

În spațiul rezervat înscrie formula de calcul a fondului de rulment net

Σ

- o parte a capitalului permanent folosită pentru finanțarea activele circulante (diferența dintre capitalul permanent și activele imobilizante totale)

În spațiul rezervat înscrie formula de calcul a fondului de rulment net

Σ

Indiferent de metoda de calcul aplicată, obținem unul și același rezultat.

Analiza fondului de rulment net începe cu calcularea mărimii reale a fondului de rulment net prin aplicarea ambelor formule de calcul a lui.

Sarcină:

1. *Selectați în tabelul 6.1, datele necesare pentru calcularea mărimii fondului de rulment net din Bilanțul contabil;*
2. *Calculați valoarea fondului de rulment la începutul și sfârșitul anului de gestiune, utilizați prima și a doua metodă de calcul;*
3. *Formulați concluzii pe baza rezultatelor obținute.*

Tabelul 6.1

Calculul fondului de rulment net (lei)

Nr. d/o	Indicatori	La începutul perioadei de gestiune	La sfârșitul perioadei de gestiune
	A	1	2
Prima variantă de calcul			
1.	<i>Active circulante</i>		
2.	<i>Datorii curente</i>		
3.	Fondul de rulment net		
A doua variantă de calcul			
1.	<i>Capital propriu</i>		
2.	<i>Datorii pe termen lung</i>		
3.	<i>Capital permanent</i>		
4.	<i>Active imobilizate</i>		
5.	Fondul de rulment net		

Concluzii: _____

De regulă, în urma desfășurării activității economice eficiente, entitatea reușește să majoreze mărimea reală a fondului de rulment net. Scăderea bruscă a mărimii acestui indicator sau apariția valorii negative reflectă situația financiară nestabilă a entității în vederea capacității de plată într-o perioadă scurtă de timp.

6.3 Analiza factorială a fondului de rulment net

Analiza factorială a fondului de rulment net începe cu aprecierea modificărilor survenite în valoarea lui în dinamică. Pentru aceasta, mărimea fondul de rulment net din anul de gestiune se compară cu datele anului precedent și se determină cauzele, care au determinat devierea fondul de rulment net în dinamică. Pentru analiza factorială vom utilizată cea de-a doua variantă de calculare a fondului de rulment net:

$$\text{Fondul de rulment net} = (\text{Capital propriu} + \text{Datorii pe termen lung}) - \text{Active imobilizate}$$

De aici rezultă că fiecare parte componentă a fondul de rulment net influențează asupra modificării acestuia. Calculul influenței factorilor se efectuează prin metoda balanțieră.

Sarcină:

1. *Selectați datele inițiale în tabelul 6.2, utilizând datele din Bilanțul contabil, pentru calcularea valorii fondului de rulment net;*
2. *Calculați valoarea fondului de rulment net la începutul și sfârșitul perioadei de gestiune;*
3. *Calculați influența factorilor de gradul I asupra modificării fondului de rulment net în dinamică;*
4. *Formulați concluziile în urma analizei efectuate.*

Tabelul 6.2

Calculul influenței factorilor de gradul I asupra modificării fondului de rulment net (lei)

Nr. d/o	Indicatori	La începutul perioadei de gestiune	La sfârșitul perioadei de gestiune	Abaterea absolută	Rezultatul influenței factorilor
	A	1	2	3	4
1.	<i>Capitalul propriu</i>				
2.	<i>Datorii pe termen lung</i>				
3.	<i>Active imobilizate</i>				
	Fondul de rulment net				

Verificare
BIF=

Concluzii: _____

Pentru o analiză mai aprofundată cu privire la evoluția fondului de rulment net, la următoarea etapă de analiză poate fi examinată influența factorilor detaliați. În cadrul analizei se efectuează descompunerea factorilor generali de gradul I, în părțile sale componente (factori de gradul II).

7. ANALIZA LICHIDITĂȚII

7.1 Conținutul economic și importanța analizei lichidității

Analiza lichidității ocupă un loc esențial în aprecierea situației financiare a entității. Calcularea și interpretarea coeficienților lichidității în mod obligatoriu sunt incluse practic în orice materiale analitice, ca de exemplu: nota explicativă la Situațiile financiare; raportul conducerii entității către adunarea generală a proprietarilor cu privire la rezultatele activității în perioada raportată; proiectul de investiții; documentele de lucru ale auditorului privind aplicarea procedurilor analitice; studiul cererii de credit etc.

Importanța deosebită a lichidității decurge din natura economică a acestui indice. În cadrul echilibrului financiar capacitatea de plată, lichiditatea, solvabilitatea caracterizează una din cele mai importante condiții de existență a entității pe piață - posibilitatea de a-și onora obligațiile de plată la termenele scadente.

Din punct de vedere al conținutului economic problematica lichidității, solvabilității și capacității de plată este suficient de complexă, fiind tratată în mod diferit în lucrări științifice de specialitate și metodici practice. Noțiunile menționate sunt foarte apropiate și, de aceea, deseori se confundă în cadrul analizei Rapoartelor financiare.

7.2 Clasarea activelor și surselor de formare a acestora pentru analiza lichidității

Analiza lichidității începe cu gruparea tuturor activelor deținute de entitate în funcție de capacitatea acestora de a se transforma în mijloace bănești. În practica economică se aplică mai multe abordări în privința clasării activelor disponibile după acest criteriu. Activele pot fi grupate astfel:

A1 - *active perfect lichide*, precum sunt numerarul și documentele de numerar.

Uneori în această grupă se includ și investițiile curente care nu întotdeauna este acceptabil în condițiile pieței insuficient dezvoltate de valori mobiliare;

A2 - *active ușor realizabile*: produse și mărfuri, investiții și creanțe curente;

A3 - *active lent realizabile*, precum sunt stocurile, alte active circulante. În această grupă deseori se includ și investițiile pe termen lung;

A4 - *active greu realizabile*, la care se referă activele imobilizante.

Concomitent cu gruparea activelor disponibile, analiza lichidității implică clasarea surselor de finanțare reflectate în pasivul *Bilanțului contabil*. Pasivele pot fi grupate în dependență de termenul achitării astfel:

P1 - *datorii urgente*, adică cele scadente cu termenul de plată expirat;

P2 - *datorii curente* cu termenul de plată neexpirat;

P3 - *datorii pe termen lung*;

P4 - *capital propriu*.

Bilanțul contabil se consideră absolut lichid, dacă se respectă următoarele relații:

$A1 \geq P1$; $A2 \geq P2$; $A3 \geq P3$.

În urma menținerii acestor inegalități se ivește încă o relație: $A4 \leq P4$. Îndeplinirea acestei condiții semnifică faptul că la întreprindere există fondul de rulment net pozitiv.

Sarcină:

1. *Selectați datele necesare pentru clasificarea activelor în funcție de capacitatea de a se transforma în lichidități și a surselor de finanțare în dependență de necesitatea achitării din Bilanțul contabil;*
2. *Clasificați activele și pasivele entității;*
3. *Formulați concluziile pe baza rezultatelor obținute.*

Clasificarea activelor în funcție de gradul de lichiditate și a pasivelor după scadență

Grupe de active și pasive	Începutul perioadei de gestiune	Sfârșitul perioadei de gestiune
A1 – numerar și alte elemente de numerar		
A2 – investiții și creanțe curent		
A3 – stocuri, alte active curente		
A4 – active immobilizate		
TOTAL ACTIVE		
P1 – datorii urgente (cu termen expirat)		
P2 – datorii curente (cu termen neexpirat)		
P3 – datorii pe termen lung		
P4 – capital propriu		
TOTAL PASIVE		

Concluzii: _____

7.3 Analiza expresă a lichidității

O restricție importantă ce condiționează realizarea echilibrului financiar o reprezintă asigurarea lichidității și a solvabilității entității. În practica economică sunt utilizate următoarele noțiuni:

Capacitatea de plată – capacitatea întreprinderii de a-și achita toate datoriile (pe termen lung și cele curente) la termenele scadente.

Lichiditatea activelor – exprimă proprietatea elementelor patrimoniale de a se transforma în numerar cu cheltuieli mai mici și într-un termen mai scurt.

Solvabilitatea pe termen lung – exprimă capacitatea întreprinderii de a-și achita toate datoriile într-o perioadă mai îndelungată de timp.

Lichiditatea bilanțului contabil – capacitatea entității de a-și achita datoriile curente la o anumită dată.

Reieșind din definiția lichidității bilanțului contabil formula generală de calcul a acestui coeficient poate fi redată astfel:

$$\text{Lichiditatea} = \frac{\text{Mijloace de plată}}{\text{Datorii curente}}$$

Există câteva modalități de calcul și analiză a lichidității bilanțului contabil.

Prima metodă este utilizată în cadrul *analizei expres* a situației financiare a entității. În funcție de mijloacele de plată luate în calcul, se deosebesc următoarele rate de lichiditate: absolută, intermediară și curentă.

Σ În tabelul 7.2 vom completa spațiile libere cu formulele de calcul a coeficienților lichidității.

Tabelul 7.2

Calculul coeficienților de lichiditate în cadrul analizei expres

Denumirea coeficientului	Modul de calcul	Semnificația coeficientului	Intervalul optim
1	2	3	4
Lichiditatea absolută		reflectă capacitatea entității de rambursare rapidă a datoriilor mobilizând numerarul și documentele bănești	0,2-0,25
Lichiditatea intermediară		capacitatea entității de a-și achita datoriile curente mobilizând numerarul și documentele bănești, investițiile financiare curente și creanțele curente totale	0,7-0,8
Lichiditatea curentă		capacitatea entității de a-și achita datoriile curente mobilizând activele circulante disponibile	2,0-2,5

Sarcină:

1. Selectați datele necesare pentru calculul coeficienților lichidității din Bilanț
2. Calculați valorile acestor coeficienți prin metoda expresă;
3. Examinați evoluția coeficienților lichidității în dinamică;
4. Formulați concluziile pe baza rezultatelor obținute.

Tabelul 7.3

Analiza ratelor lichidității în cadrul analizei expres

Denumirea coeficientului	Calculul coeficientului		Abaterea absolută
	la începutul perioadei de gestiune	la sfârșitul perioadei de gestiune	
1	2	3	4
Lichiditatea absolută			
Lichiditatea intermediară			
Lichiditatea curentă			

Concluzii: _____

7.4 Analiza factorială a lichidității

Necorespunderea coeficienților de lichiditate parametrilor recomandați, existența tendințelor negative în evoluția acestor coeficienți impune depistarea cauzelor ce au condiționat modificarea lichidității. În acest scop se efectuează analiza factorială, a acestor coeficienți de lichiditate. Vom examina metoda corespunzătoare în baza coeficientului lichidității curente.

Modificarea lichidității curente poate fi influențată de creșterea sau reducerea atât a activelor circulante cât și a datoriilor curente. În acest sens, lichiditatea curentă, ca indicator rezultativ, depinde de doi factori generalizatori:

- Modificarea activelor circulante totale (ΔAC)
- Modificarea datoriilor curente totale (ΔDC)

La determinarea influenței factorilor, asupra modificării lichidității curente se aplică metoda substituțiilor în lanț.

Sarcină:

1. *Selectați datele necesare pentru analiza factorială a lichidității curente din Bilanțul contabil și completați Tabelul 7.4;*
2. *Calculați influența factorilor asupra modificării lichidității curente;*
3. *Formulați concluziile pe baza rezultatelor obținute.*

Tabelul 7.4

Calculul influenței factorilor generali asupra modificării lichidității curente

Nr. de cal.	Nr. de sub.	Factorii de influență, lei		Lichiditatea curentă	Calculul influenței factorilor	Rezultatul influenței factorilor
		Active circulante	Datorii curente			

BIF=

Concluzii: _____

8. ANALIZA FLUXURILOR DE NUMERAR

8.1 Esența fluxurilor de numerar. Aprecierea generală a fluxului de numerar

Desfășurarea activității economice a entității generează permanent mișcarea mijloacelor bănești. În *Situațiile financiare* pentru reflectarea acestei mișcări se aplică noțiunea de „fluxul de numerar”. În literatura de specialitate și practica economică se mai utilizează și alte denumiri, ce desemnează același fenomen: fluxul de disponibilități, de lichidități, de mijloace bănești, de trezorerie etc.

Fluxurile de numerar reprezintă încasările și plățile de numerar, efectuate în cursul perioadei de gestiune. Diferența dintre suma încasărilor și plăților constituie fluxul net de numerar.

La etapa inițială a analizei se studiază modificările survenite în mărimile absolute și relative ale fluxurilor de numerar în comparație cu perioada precedentă și nivelul prognozat.

La efectuarea acestei direcții de analiză, pe lângă informația din Situația fluxurilor de numerar, se aplică datele din Planul de afaceri.

Din punct de vedere al tehnicii de calcul la analiza mărimii și evoluției fluxurilor de numerar pot fi determinate: abaterea absolută a acestora, ritmul creșterii, sporul creșterii, procentul îndeplinirii planului și procentul abaterii de la plan.

Aprecierea informațiilor obținute se efectuează pornind de la următoarele considerente:

Considerentele respectate	Nerespectarea condițiilor
1. Desfășurarea reușită a activității operaționale trebuie să genereze fluxul net pozitiv	Provoacă scăderea soldului numerarului și insolvabilitatea întreprinderii
2. Menținerea și dezvoltarea potențialului economic al întreprinderii condiționează fluxul net negativ din activitatea de investiții	Determină reducerea potențialului întreprinderii în perspectivă
3. Fluxurile pozitive din activitatea operațională și cea financiară (în caz de necesitate) trebuie să compenseze fluxul negativ din activitatea de investiții	Provoacă scăderea soldului numerarului și insolvabilitatea întreprinderii

Sarcină:

1. *Selectați în tabelul 8.1, datele necesare pentru analiza generală a fluxului net de numerar în dinamică, din Situația fluxurilor de numerar;*
2. *Calculați valoarea fluxului net de numerar în anul precedent și curent;*
3. *Apreciați schimbările care au intervenit în dinamică pe fiecare tip de activitate a entității și a fluxului net de numerar în dinamică în unități valorice și relative;*
4. *Formulați concluziile pe baza rezultatelor obținute.*

Aprecierea generală a evoluției fluxului net de numerar în dinamică

Nr. d/o	Tipul de activitate	Anul precedent	Anul curent	Abaterea absolută	Ritmul creșterii, %
	1	2	3	4 =	5 =
1.	Activitatea operațională				
2.	Activitatea investițională				
3.	Activitatea financiară				
Fluxul net de numerar total					

Concluzii: _____

8.2 Analiza structurală a fluxurilor de numerar

Analiza structurală oferă informații detaliate cu privire la proveniența încasărilor și utilizarea numerarului încasat. În cadrul analizei se examinează corelația dintre diferite canale de încasare și direcții de plată a numerarului. Analiza structurală permite aprecierea contribuției fiecărui element component al plăților și încasărilor la formarea fluxului net de numerar.

În teoria și practica economică se aplică două modalități tehnice de efectuare a analizei structurale a fluxului de numerar (analiza separată a structurii fluxului de numerar și analiza îmbinată a structurii fluxului de numerar). Esența primei modalități constă în analiza separată a structurii încasărilor și plăților cu calcularea ponderii fiecărui element component în suma totală a încasărilor sau respectiv a plăților.

Sarcină:

1. *Selectați în tabelul 8.2, datele necesare pentru analiza structurii separate a fluxurilor de numerar, din Situația fluxurilor de numerar;*
2. *Separat înscriați toate încasările de numerar și plățile de numerar din toate tipurile de activitate;*
3. *Calculați ponderea fiecărui element de încasări de numerar în suma totală de încasări și ponderea fiecărui element de plăți de numerar din suma totală a plăților;*
4. *Apreciați schimbările care au intervenit în structura încasărilor și plăților de numerar în dinamică;*
5. *Formulați concluziile pe baza rezultatelor obținute.*

Analiza separată a structurii încasărilor și plăților mijloacelor bănești

Nr. d/o	Fluxurile de numerar	Anul precedent		Anul curent	
		suma, lei	cota, %	suma, lei	cota, %
	1	2	3=	4	5=
Încasări de numerar					
1	Încasări din vânzări				
2	Alte încasări operaționale				
3	Încasări din vânzarea activelor imobilizante				
4	Dobânzi încasate				
5	Dividende încasate				
6	Alte încasări investiționale				
7	Încasări sub formă de credite și împrumuturi				
8	Încasări din operațiuni de capital				
9	Alte încasări financiare				
10	Total încasări de numerar		100		100
Plăți de numerar					
1	Plăți pentru stocuri și servicii procurate				
2	Plăți către angajați și organe de asigurare socială				
3	Dobânzi plătite				
4	Plata impozitului pe venit				
5	Alte plăți operaționale				
6	Plăți aferente intrărilor de active imobilizate				
7	Alte plăți investiționale				
8	Plăți aferente rambursării creditelor și împrumuturilor				
9	Dividende plătite				
10	Alte plăți financiare				
11	Total plăți de numerar		100		100

Concluzii: _____

8.3 Analiza factorială a fluxurilor de numerar

Scopul acestei etape constă în determinarea cauzelor principale ce au provocat modificări esențiale în fluxurile de numerar. Pentru atingerea acestui obiectiv se folosește metoda balanțieră, întrucât există legătura aditivă dintre indicatorul rezultativ (fluxul net total de mijloace bănești) și factorii influenți (încasările și plățile bănești).

În spațiile rezervat înscriați formula dependenței factoriale a fluxului net total de numerar de factorii de influență

Σ

După cum se observă din formula, la aplicarea acestei metode pentru simplificarea calculelor în cadrul fiecărui tip de activitate fluxurile de numerar se unesc în două grupe: încasări și plăți. Influența modificării încasărilor asupra fluxului net total este egală cu abaterea absolută a încasărilor față de perioada de comparație.

Sarcină:

1. *Selectați în tabelul 8.3, datele necesare pentru analiza factorială a fluxului net de numerar, din Situația fluxurilor de numerar;*
2. *Calculați influența factorilor asupra devierii fluxului net de numerar în dinamică;*
3. *Formulați concluziile pe baza rezultatelor obținute.*

Tabelul 8.3

Calculul influenței factorilor asupra fluxului net de numerar

Nr. d/o	Fluxurile de numerar pe tipuri de activități	Anul precedent	Anul curent	Abaterea absolută	Influența asupra fluxului net
	1	2	3	4=	5=
Activitatea operațională					
1	Încasări din vânzări				
2	Alte încasări operaționale				
3	Plăți pentru stocuri și servicii procurate				
4	Plăți către angajați și organe de asigurare socială și medicală				
5	Plata impozitului pe venit				
6	Alte plăți operaționale				
Fluxul net de numerar din activitatea operațională					

Activitatea de investiții				
7	Încasări din vânzarea activelor imobilizate			
8	Plăți aferente intrărilor de active imobilizate			
Fluxul net de numerar din activitatea de investiții				
Activitatea financiară				
9	Încasări sub formă de credite și împrumuturi			
10	Plăți aferente rambursării creditelor și împrumuturilor			
11	Plata dividendelor			
12	Alte încasări (plăți)			
Fluxul net de numerar din activitatea financiară				
Fluxul net de numerar total				

Concluzii: _____

8.4 Analiza concordanței dintre rezultatele financiare și fluxurile de numerar

La etapa finală se examinează conexiunea dintre rezultatele financiare obținute și fluxurile mijloacelor bănești generate în cadrul activității economice a întreprinderii.

Pentru studierea acestui aspect al activității întreprinderii pot fi calculate abaterile absolute și/sau relative (evaluate în procente) ale fluxurilor de numerar de la rezultatele financiare. Aprecierea rezultatelor obținute se efectuează în comparație cu situația optimă: O dată cu creșterea stabilă a profitului trebuie să aibă loc și o nu mai puțin intensă creștere afluxului net pozitiv.

Sarcină:

1. *Selectați în tabelul 8.4, datele necesare pentru analiza corelației dintre rezultatele financiare și fluxurile de numerar pe tipuri de activități, din Situația de profit și pierdere și Situația fluxurilor de numerar;*
2. *Calculați abaterile apărute în dinamică, dintre rezultatul financiar și fluxul net de numerar pe fiecare tip de activitate;*
3. *Formulați concluziile pe baza rezultatelor obținute.*

Analiza corelației dintre rezultatele financiare și fluxul de numerar

Nr. d/o	Tipuri de activități	Anul precedent		Anul curent		Abateră fluxului net față de rezultatul financiar	
		Rezultatul financiar	Fluxul net	Rezultatul financiar	Fluxul net	Anul precedent	Anul curent
		1	2	3	4	5	6=
1	Activitatea operațională						
2	Activitatea de investiții						
3	Activitatea financiară						
	Total						

Concluzii: _____

Existența devierilor considerabile dintre dinamica rezultatelor financiare obținute și evoluția fluxurilor de numerar poate fi efectul diverselor cauze cu caracter obiectiv și subiectiv. Pentru depistarea acestor cauze se aplică metodologia întocmirii Situației fluxurilor de numerar potrivit metodei indirecte.

BIBLIOGRAFIE

1. I.BREZEANU, P., BOȘTINARU, A., PRĂJIȘTEANU, B. *Diagnostic financiar: instrumente de analiză financiară*. București: Ed. Economică, 2003. -528 p.
2. BUȘE, L. *Analiza economico-financiară*. București: Ed. Economică, 2005. - 423 p.
3. GHEORGHIU, A. *Analiza economico-financiară la nivel microeconomic*. București: Ed. Economică, 2004. - 320 p.
4. GORTOLOMEI, V. *Bazele analizei activității economice (Curs universitar)*. Chișinău: ASEM, 2006. - 173p.
5. IȘFANESCU A., STĂNESCU C., BĂICUȘI A. *Analiza economico — financiară*. București, Editura Economică, 1996, - 320 p.
6. MĂRGULESCU, D. *Analiza economico-financiară a întreprinderii*. București: Ed. Fundației România de Mâine, 1999. - 394 p.
7. MĂRGULESCU D., MITRAN D., VASILE E. *Analiza economico-financiară în industrie – comerț - turism și probleme în orizontul dezvoltării*. București: BREN, 2011. -360 p.
8. NICULESCU, M. *Diagnostic economic*. Vol.I. București: Ed.Economică, 2003.- 312 p.
9. ROBU, V., ANGHEL, I., ȘERBAN, E. *Analiza economico-financiară a firmei*. București: Ed. Economică, 2014.- 510 p.
10. SÂRBU V., STRATU O. *Analiza economico-financiară*. Chișinău: „Valinex” SRL, 2016.- 287 p.
11. TCACI, N., TCACI, A. *Diagnostic financiar. Note de curs*. Chișinău: CEP USM, 2020. -213 p.
12. ȚIRIULNICOVA, N., PALADI, V., GAVRILIUC, L. și alții. *Analiza rapoartelor financiare. Instrumente, metode, procedee și tehnici de aplicare a informației contabil-financiare în procesul decizional*. Ed.a II-a, rev. Chișinău: ACAP RM, 2011, 400p.
13. VÂLCEANU, G., ROBU, V., GEORGESCU, N. *Analiza economico - financiară. Ed.a II-a*. București: Ed. Economică, 2005. - 447 p
14. КОВАЛЕВ В. *Финансовый анализ: методы и процедуры*. Москва: Финансы и статистика, 2001. - 396 p.
15. САВИЦКАЯ Г.В., *Анализ хозяйственной деятельности предприятия*. Минск: Новое знание, 2002. - 667 p.

În redacția autorului

Semnat pentru tipar 27.04.2023
Coli editoriale 3,5. Coli de autor 3,8. Coli de tipar 8,55.
Tirajul 50 ex. Comanda 29.

Tipografia Serviciului Editorial-Poligrafic al ASEM
Chișinău, str. Mitropolit G. Bănulescu-Bodoni 59, MD 2005
Telefon: (022) 402-936, 402-910